

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-De

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Primul sărut după nuntă

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

Din sumar:

CINE A MURIT LA SFÎNTA ELENA?

Ipoteze cu privire
la sfârșitul lui Napoleon

Dirijabilul în actualitate

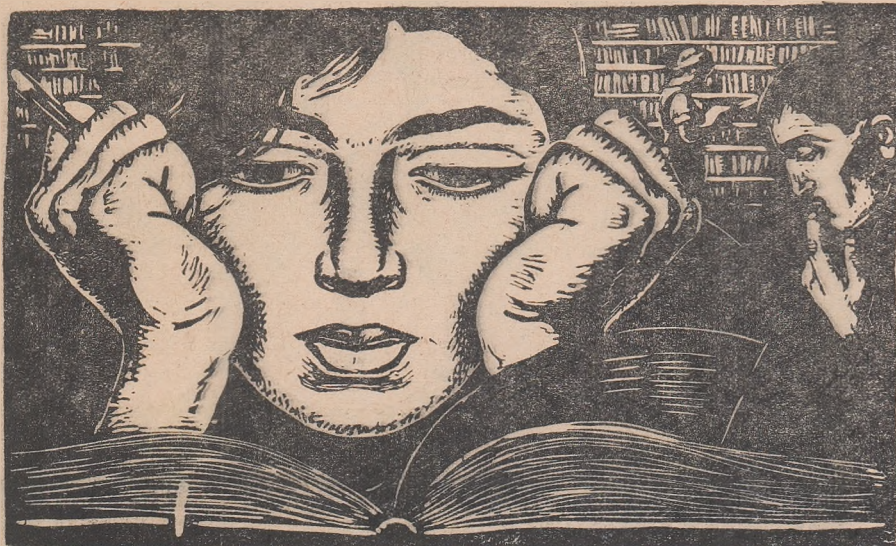
A
MINUS
8
DE
GRADE!

Scenă la Teatrul de pantomimă din Moscova

ANUL XXI
12
(1044)
19 martie 1965
12 pagini, 1 leu

N. AHUDOV

In biblioteca

(linogravură)

BELETRISTICĂ

Mihail Kolțov:

Ivan Vadimovici primește musafiri

— Ce-i cu voi, copii, nu pricep! De ce ră grăbiți? Mai stați! Piotr Ilici este vinovat: „Trebuie să mă scol devreme, trebuie să mă scol devreme“, iar după tine s-au luat și ceilalți. În definitiv, l-am fi putut expedia pe Piotr Ilici la culcare și noi să mai stăm. Puteam să încălzim iar ceaiul. Au rămas și gustări, și vodcă, două sticle de șampanie. Numai rachiul de scorușe s-a dus tot. De asta a avut grijă Nikita. Srașnic băiat, Nikita ăsta! La muncă e cumplit de sever, dar aici nu s-a deslipit de rachiul de scorușe. Iată ce înseamnă energie!

Nu te fistică, Nikita, nu fi copil. Așa și trebuie: cu hotărâre. Păcat că a plecat Serghei Solomonovici devreme, că l-am fi rugat să înființeze la noi o secție specială pentru rachiul de scorușe. Și bineînțeles, șef să-l pună pe Nikita!

Dați-mi voie să vă găsesc eu paltonul... Ba da, ba da, vreau să mă deranjez! Cum s-ar spune, noi sintem gazde, dumneavoastră oaspeți. Aniuta! Nu auzi? Ilic Grigorievici își spune la revedere. A obosit? Cine? Aniuta? Vai de mine! Anna Nikolaevna este un om plin de viață, o nevastă cum alta nu găsești. Nu obosește ea chiar așa de ușor.

Ce-ați zis? Hai să facem pariu. Veniți în fiecare zi la noi. Deși la noi în casă totul e simplu. Anna Nikolaevna o să vă primească întotdeauna, o să vă ospăteze, o să vă mîngie...

Vai de mine, Aniutka, vorbese doar la figurat. Virtutea ta e mai presus de orice bănuială. Deși... Ce ți-a tot spus în colț Jertunov? Ți-a cerut vodcă? Cunoaștem noi de asta! Jertunov, spune cinstit, ce i-ai cerut nevastei mele legitime?! Ia gîndiți-vă! Vine în vizită, profită de încrederea gazdei și, putem zice, îi succește capul nevastei-si... Nu, tovarăși, acum vorbesc serios: veniți cit mai des. Cunoașteți drumul iar pentru Nikituşka o să avem grijă să se găsească întotdeauna o rezervă de rachiul de scorușe...

Toate bune, Anton Friedrichovici! Ilic Grigorievici, mai vino pe la noi! Dacă jos e usă închisă, bateți în stînga la cerberul nostru. Toate cele bune, toate cele bune! Să mă veniți neapărat! Cit mai des! La revedere...

Uf! Am obosit. Dar au stat, nu glumă. Cit e ceasul? Trei și jumătate? Noroc că i-a venit în minte lui Piotr Ilici să-i ia pe toți cu el. Ar fi stat pînă la opt. De jos au venit de două ori și au amenințat că se plîng administratorului... Cum dracu nu înțeleg oamenii că e timpul să plece? Hai să ne culcăm, că mine vreau să vin devreme la lucru ca să le fac la toți în ciudă... Ei, ce zici? După părerea mea, a fost destul de bine. Sventianski era tare mulțumit. I-a spus lui Anton Friedrichovici că ar mai fi stat dacă n-ar fi trebuit să pregătească raportul. Desigur că a plecat mai mult de fașon... Am aflat că puteam foarte bine s-o invităm și pe nevastă-sa. Ea are societatea ei, dar ar fi venit bucuroasă. Se zice că-i o adevărată ciu-mă... Cu mîncarea a ieșit în general bine. Ai avut dreptate. Eu mă temeam că n-o să ajungă. Pîramovici au fost șireți ai dracului. Cînd a împlinit el patruzeci de ani, nevastă-sa a cumpărat în piață niște picioare și capete porci și alte resturi. A făcut în lighene piftie obișnuită și a plăcut la toată lumea...

Parcă eu spun că n-a fost organizat bine? A ieșit foarte drăguț, foarte drăguț. Mai ales cu salata picantă, ai nimerit-o. Să vadă că totul s-a făcut în casă, și nu ca la Morfeevi care au luat de la trustul alimentației publice ospătari și veselă. Cu același succes puteam să-i ducem pe toți la restaurant... Dar acum, gata. Pînă în mai nu mai invităm pe nimeni. Trebuia s-o facem. Toată iarna am mers în vizită, am mîncat, am băut. Trebuia să ne revanșăm cumva... Ne-am revanșat și basta. Dacă o să-i invităm mai des o să începă să spună: „Din ce bani face el toate astea?“ Ce zici de cățelul ăla, de Nikita?! A borit de a umplut tot coridorul. Asta fiindcă nu e obișnuit... De ce l-am chemat? Fiindcă trebuia să-l chem! Tu, Aniutka, n-ai deloc simț politic. Nikita este secretarul celulei de comsomol. Pînă acum a flecărit mereu pe tema familiarismului și a prieteniei neprincipiale. Să mai încerce acum să deschidă măcar gura.

Din aceiași considerente i-am chemat pe Jertunov și pe Karasevici... Karasevici e mare bestie! Cînd a venit, avea o mustră de parcă mi-ar fi făcut un serviciu. Dar apoi cînd a văzut că Sventianski e aici și că bea, s-a topit dintr-o dată. Mare șmecher. Și de Salomeea Markovna ce zici? Era mereu cu ochii pe plăcile ei... Să nu le spargeți, să nu le spargeți, că în toată Moscova nu se mai găsește din astea... Cînd a luat de la noi veselă nu i-a fost frică c-o să se spargă. Pune-o pe Duniașa să strîngă de la masă.

Apropos, ce-i obiceiul ăsta să ia din fața musafirilor farfuriile cu mîncare? Omul nici n-a terminat, și ea trage farfuria. Și apoi ce s-a luat măică-ta de Jertunov? Doar te-am rugat de o mie de ori să nu mai stea de vorbă cu musafirii! Sau să tacă, sau să se ducă să doarmă la Nadia. Cu siguranță că iar i-a împuiat capul, povestindu-i cum se primeau înăinte musafirii. Înțelege doar că oamenii interpretează totul în rău. El o s-o aprobe și o să zimbească iar apoi o să înceapă cu birfelile cu privire la mediul mic-burghez...

În fine, ce să mai discutăm! Toate astea sînt vechi cit lumea. L-ai văzut pe Piotr Ilici cum a băgat niște mandarine în buzunar? La început m-am amuzat, iar apoi cînd Sventianski a vrut mandarine și n-au mai fost, m-a apucat o furie, că abia m-am stăpînit. Li inviți pe oameni, îi inviți din toată inima, îi inviți tovarășește, iar ei șterpelesc mandarine de parcă ar fi la o cooperativă!...

INTERVIU

Alexandr Prokofiev

Editura pentru literatură din Moscova pregătește o ediție în patru volume din opera binecunoscutului poet sovietic Alexandr Prokofiev. Cu acest prilej, „Literaturnaia Gazeta“ i-a solicitat poetului un interviu, cu privire la cuprinsul acestei eulgeri.

Alexandr Prokofiev a răspuns întrebărilor, începînd cu observația că cele patru volume înmănunchează creația sa de-a lungul a patruzeci de ani.

Primul volum va include versurile publicate în perioada 1927—1941. Selecția va fi făcută din volumele apărute în anii aceia, cum ar fi „Amiază“, „Strada Krasnie Zori“, „Drumul peste pod“, „Aripile“, „Anotimpurile anului“ și altele.

Volumul al doilea va cuprinde versurile din anii războiului și cele consacrate muncii pașnice a oamenilor sovietici. Titlurile volumelor din care vor fi alese versurile vorbesc de la sine: „Atacul“, „Versuri de front“, „Armonica“, „Spații vaste“, „Grădina“, poemele „Rusia“ și „Tinerețe“.

În volumul trei vor fi incluse versuri din ultima perioadă de creație a scriitorului. Aici vor intra poezii din volumele apărute pînă acum, sub titlul: „Invitație la drumeție“, „Mărturisire“, „Versuri din călătorii“ și altele. Ultimul volum va cuprinde versuri pentru copii, traduceri din lirica lituaniană, letonă și estoniană, precum și cele mai recente poeme și, în sfîrșit, meditațiile autorului despre poezie, intitulale „Însemnări despre mine însumi“.

Cele patru volume ale eulgerii vor apare în cursul anului acesta și al anului viitor.

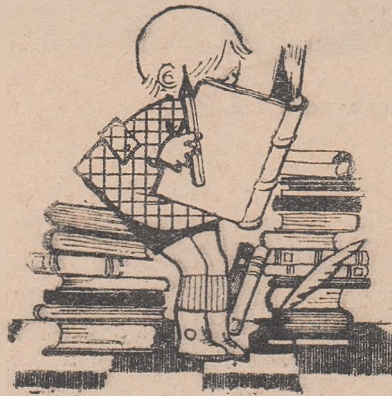
EDITORIALE

300 milioane cărți pentru copii

Vestea aceasta, plăcută deopotrivă copiilor și părinților, a fost comunicată recent, într-un interviu pe care l-a acordat presei, B. I. Stukalin, președintele Comitetului de stat al editurilor de pe linia Consiliului de Miniștri al R.S.F.S.R. Cifra reprezintă o creștere de sută la sută față de planurile pe anul curent, care prevăd pentru cărțile destinate celor mici un tiraj de 150 milioane de exemplare, și va fi atinsă în 1970.

În spatele acestei cifre neobișnuite se află un plan vast, ale cărui prevederi au în vedere nu numai cantitatea, ci și calitatea cărților pentru copii. O atenție deosebită se va acorda „Bibliotecii școlare“, mult agreată de tinerii cititori. Pentru preșcolari, editura „Malîș“ pregătește o serie de povestiri intitulate „Lumea în imagini“.

În legătură cu aniversarea a 50 de ani de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie și în vederea sărbătoririi a 100

de ani de la nașterea lui V. I. Lenin, editurile pentru copii și tineret își alcătuiesc de pe acum un vast plan de activitate. Vor fi retipărite un șir de lucrări clasice consacrate revoluției și conducătorului ei, precum și numeroase altele, inedite.

În continuarea interviului său, B. I. Stukalin a anunțat o serie de inițiative, menite să stimuleze creația pentru copii. În acest sens au fost definitivare condițiile unui concurs anual pentru cele mai bune cărți pentru copii. Temele concursului pe anii 1965—1966 vor fi aniversarea a 50 de ani de la revoluție și jubileul de 100 de ani de la nașterea lui V. I. Lenin. Pentru anii viitori sînt prevăzute temele: cea mai bună poveste contemporană pentru copii și cel mai bun joc pentru cei mici. O atenție deosebită va fi acordată ți-nutei grafice a cărților pentru copii.

ISTORIE LITERARĂ

Realitate și fantezie

În vara anului 1844, la o vilă a sa de la țară, Honoré de Balzac își adunase prietenii pentru a le face cunoștință cu François Eugène Vidocq. Cine era personnalitatea care atrăsese atenția marelui romancier și a prietenilor lui?

La vremea aceea, numele lui Vidocq era binecunoscut fie și numai pentru cele patru volume de memorii ale sale, ce apăruseră în anul 1827 și din care Balzac se inspirase nu o dată pentru romanele lui.

cartea

Vidocq fusese, o bună bucată de vreme șef al poliției secrete pariziene. Pînă nimic de mirare. Dar înainte de a fi re-venit François Eugène Vidocq, el mai fusese, pe rînd sau concomitent, domnul Saint-Estève, de Saint-Julien, de Saint-Charles și Laurent, Jean Louis și Jul iar pentru lumea interlopă a capitala franceze fusese multă vreme Mec, cea în jargonul acestei lumi însemna „Stă-nul“. Iar la vîrsta tinereții sale nu pu-nici un nume, în afară de acela de „regi-evadărilor“.

După cum se poate constata din aceste citeva elemente biografice, interesul Balzac și al prietenilor săi pentru perso-na lui Vidocq era cu totul îndreptățit, adevărat că debutul său pe scena vie-tii fusese destul de modest. Fiul unui bo-gat din Arras, Vidocq golise într-o bună zi-neță sertarul tatălui său și cu suma de-mie de franci în buzunar se îndreptă spre Ostende, pentru a lua drumul Am-ricii. Dar proiectul eguase și de aceea f- sese nevoit să intre într-o trupă de acti-ambulanză, unde se împusese foarte repe- prin marele talent de a se travesti perfec-t în fiecare dintre rolurile ce i se încre-șau.

Au urmat apoi un șir de încercări care l-au adus, mereu, între zidurile înch-sorilor. Dar niciodată pentru mult timp intrucit Vidocq era un maestru în ar-deghizării. Fortăreața Brest a părăsit după opt zile, îmbrăcat în rasa călug-rilor. În privința aceasta, fantezia lui e nelimitată. Și-a salutat paznicii în haine-unui funcționar municipal sau în tuni-de ofițer și, cînd nu mai avea încotri-scăpa de ei folosindu-se de o scară de-fringhie, săpînd un tunel sau mituindu-pur și simplu.

Existența lui proteică l-a silit să se a-gazeze voluntar în armată, să dezerteze să revină în rîndurile ei, să vagabondeze cu șatrele de țigani, să devină artilerist și o navă de război, corsar, cioban, negustor-contrabandist. Pînă la urmă a ajuns șef poliției secrete din Paris. A ocupat această funcție multă vreme, pînă a ieșit la pen-sie și nimeni nu și-ar fi putut închipui că pașnicul domn Jules, care frecventa am-nim bodega „Scaanul mic“, este una și a-aceiași persoană cu atotputernicul șef poliției secrete.

Concluzia la care ajunge Roman Bel-usov într-un articol publicat în revista „Literaturnaia Bossia“ că Vidocq a fo-prototipul lui Vautrin, personaj princip-ial în ciclul „Comedia umană“ a lui Balza-ne apare pe deplin justificată. De altfe-memoriile lui Vidocq și mai ales mășca-sirela lui Balzac, după care personajul Vautrin „nu cuprinde nici un fel de ex-agerare“, intrucit a fost zugrăvit după „un om real“, confirmă afirmația lui Belousov.

Scrisorile lui

Leonid Andreev

După peste șapte decenii, scrisorile tri-mise de Leonid Andreev prietenii lui I. N. Tuhina, de la Petersburg, unde a în-trat în fondul Muzeului din Orel. El sînt interesante pentru că ne furnizeaz unele amănunte despre biografia scriito-rului și despre starea lui de spirit, din a-cele timpuri.

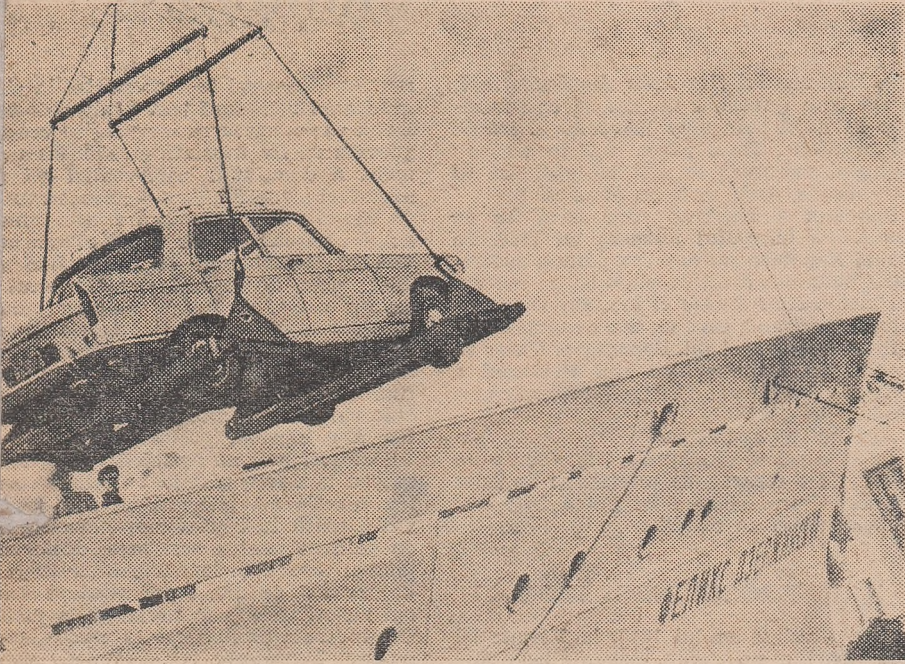
Așa, de pildă, într-o scrisoare datată septembrie 1891, Andreev se plîngea d- presiunile la care este supus din parte poliției. „Aici lucrul cel mai urit e poli-ția. Poliția, poliția și iar poliția... Nici e-nu pot scrie liniștit, fără să apară porta-rul și să mă întrebe cui scriu și despr- ce-i vorba în scrisoare“.

Scrisorile conțin și un alt amănunt im-portant cu privire la debutul scriitorului. Într-o scrisoare din aprilie 1892, o anu-ț pe L. N. Tuhina că prima lui povestire v-fi tipărită în revista „Zvezdochka“. În-tr-adevăr povestirea a și apărut la 19 a-prilie 1892, semnată cu inițialele L.F. (Leonid Pațkovski). Pațkovskaia era nu-mele de față al mamei lui Leonid Andreev. Precizarea aceasta împinge debutul scri-torului cu trei ani mai înapoi.

CĂLĂTORIND PRIN U. R. S. S.

ele port

o noapte agitată, în care zbuciu-
rilor s-a făcut simțit din plin, zorile
frumoase ne găsesc pe puntea su-
a confortabilului vas „Transylvania”
m cu înfrigurare două evenimente:
soarelui și apariția fărnelui. Soa-
arată mai vrednic și după o prea-
tafetă în roșu pal până la roșu în-
saltă discul enorm, ieșit din spuma
a răsărit.
cece mult și apare și fărnelul. Spre
re de cel românesc, pe care răsăritul
ează din față, nisipul micăe scin-
stfel în miriade de străluciri, plaja

În port

desa, mult mai îngustă dar foarte fru-
i, e luminată de soare pieziș în pri-
ore ale dimineții.

sem pe lângă flotiile de baleniere
i” întoarsă dintr-o lungă cursă prin
Sudului și ancorăm la ponton. For-
portului este în toi. Se încarcă și des-
vapoare mari și mici.

numele de Odesa, orașul figurează
hive din anul 1794 când Rusia, elibe-
de sub jugul turcesc fortăreața Eni-
h și localitatea Hagibei, a trecut la
ucția portului și a bazei navale.
ie îi vine de la antică colonie scito-
ască Odessos situată la gura Bugului.
oă înființare, orașul a crescut rapid.
ul anului 1850 Odesa era cel mai mare
din Europa în privința exportului de
le. Populația s-a înmulțit într-un ritm
erat. În decursul a mai puțin de 50 de
junge de la 100 000 locuitori în 1851 la
10 în 1895.

esa a ocupat un loc important în eve-
nțele Revoluției din 1905—1907. În iunie
străzile orașului au fost teatrul unor
de baricadă. Funerariile matelotului
ori Vakulenciuk, de pe crucișătorul
nkin, au însemnat începutul insurecției
te și al unor mari manifestații de masă.
șini de nepieritoare glorie a scris ora-
șul timpul celui de al doilea război mon-
dial fiind din el unul din cele patru orașe-
oale Uniunii Sovietice. Ochiul nostru
însă sensibil mai ales la frumosul con-
oran. Descoperim o modernă cetate
lată de platan și castani. Bulevar-
Lenin sau Pușkin, Karl Marx sau Roza
mburg impresionează prin arhitectura
ă dar plină de suavitatea culorii albe

a calcarului cochilifer. Roca de construc-
ție a fost exploatată încă de la întemeie-
rea orașului prin galerii care azi sînt cu-
noscute ca „vestitele catacombe ale Ode-
sei”.

Pe planul reconstrucției amintirea răz-
boiului a fost alungată din oraș. Odesa
și-a vindecat rănile adinci și etalează sub
soare o frumusețe nouă.

Bulevardul Primorie este un adevărat
cartier al monumentelor istorice și arhitec-
turale din Odesa. Admirăm acolo pe inde-
lete fostul palat al conțelui Voronov, azi
„Palatul cravatelor purpurii” — adică al pio-
nieriilor. Coloanele de marmură și sculptu-
rile de pe fațadă sînt o adevărată capo-
doperă. Aceeași adincă impresie ne face
Palatul Marinei.

Zăbovim apoi în fața monumentului ti-
tanului poeziei ruse, Pușkin. Un bust de
bronz pe un soclu de granit a fost ridicat
într-o frumoasă piațetă la 50 de ani de la
moartea timpurie a poetului. Pușkin a fost

ka” sau pentru patruzeci de turisme de
mic litraj) etc.

Navă modernă, cu o capacitate de
15 000 de tone, „Alexandr Pușkin” este
înzestrată cu două motoare Diesel de ci-
te 10.500 c. p. Ele îi vor îngădui să dez-
volte o viteză de 20 noduri, adică 36 ki-
lometri pe oră. Călătoria dintre Leni-
grad și Montreal va dura treisprezece-
paisprezece zile, cu escale la Helsinki,
Stockholm sau Göteborg, Copenhaga și
Londra.

În momentul de față se fac pe vas ul-
timele revizii și se completează echipajul.

Expresul „aerian”

Linii ferate magistrale au de obicei
ramificații. Feroviarul le numește „apen-
dici” și nu le prea agreează deoarece ori-
cînt ar fi de modernizată magistrala prin-
cipală, ramificațiile rămîn întotdeauna cu
un pas în urmă. Motivul e ușor de înțeles:
este rentabil să electrifici o linie ferată de
cîteva sute de kilometri dar nu mai e
rentabil să realizezi același lucru pe un
„apendice” de numai 50—70 de kilometri.
De aceea ramificațiile sînt deservite de
locomotive cu motor Diesel.

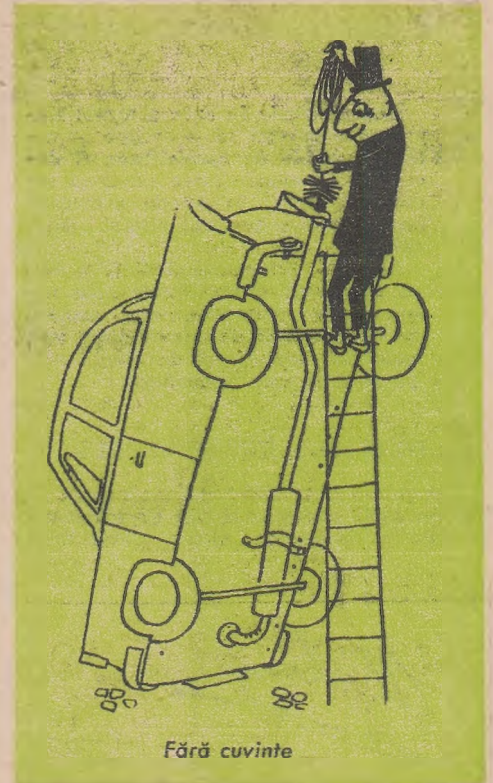
Această anomalie a fost de mult luată
în considerare de specialiștii biroului de
construcții al depoului Zaslauks și ai di-
recției căilor ferate din republicile bal-
tice. Fruct recent al strădaniilor lor este
trenul electric combinat, soluție ideală
pentru magistralele electrificate și avînd
ramificații. Cît timp circulă pe porțiu-
nea electrificată trenul își reîncarcă ba-
teriile acumulatorilor care din momentul
intrării pe porțiunea neelectrificată trans-
mit curent motorului locomotivei. În fe-
lul acesta garnitura poate circula cu a-
ceeași locomotivă și pe ramificații.

Primul tren combinat a fost construit de
biroul de construcții al feroviarilor din
Riga și a trecut cu succes toate probele.
Constructorii au început apoi proiectarea
prototipului industrial al trenului. Cînd
acesta va intra în producție de serie se
va putea renunța la electrificarea sectoa-
relor de cale ferată scurte, realizîndu-se
astfel economii de zeci de milioane de
ruble.

Tot la Riga a fost proiectat un expres
de mare viteză. Pentru că vitezele mari
împun reducerea greutateii, autorii proie-

tului au înlocuit, pentru prima oară în
practica transportului feroviar, oțelul cu
metalul „înariptat”, aluminiul. Pentru în-
ceput trenul din aluminiu nu va depăși
viteza de 130 de kilometri pe oră dar pen-
tru viitor sînt prevăzute viteze „aerice”
— de 240—250 km/oră. Vagoanele vor a-
vea o formă aerodinamică, un finisaj ire-
proșabil, un sistem perfecționat de aer
condiționat etc. Cabina mecanicului va fi
mai înaltă asigurînd-acestuia o mai bună
vizibilitate.

De curînd la Moscova a fost supus unor
probe speciale trenul „ER-22” cu curent
continuu. Vagonul motor al acestei gar-
nituri a fost și el construit la Riga. „ER-22”
va dezvolta o viteză de 130 km pe oră.
Vagoanele sînt cu cinci metri mai lungi
decît cele obișnuite, deci au și o capacitate
sporită. În această ultimă creație a colec-
tivului din Riga, ca și în cele pomenite la
început, se întrezăresc trăsăturile zilei
de mîine a transportului feroviar sovietic.

Fără cuvinte

REGIUNI ECONOMICE

Uralul, în continuă dezvoltare

Marele Ural — cum i se spune în
U.R.S.S. — este o regiune economică ce
înmănunchează ținuturile Sverdlovsk, Ce-
liabinsk și Perm și joacă un rol tot mai
important în dezvoltarea economiei so-
vietice. Nu-i, desigur, lipsit de interes
să amintim că teritoriul regiunii se în-
tinde de-a lungul a 60 de paralele, de la
nord la sud, că ocupă o suprafață de a-

partea de nord a Uralului, este unul din
cele mai importante din U.R.S.S.

În aceste condiții nu e de mirare că
Uralul este o mare bază a industriei gre-
le a R.S.F.S.R. În mod special se dezvoltă
metalurgia metalelor feroase și nefe-
roase, construcția de mașini, industria
chimică, de combustibili și energetică,
concentrate în trei giganți industriali
cum sînt combi-
natele de la Mag-
nitogorsk, Nijni-
Taghi și Orsk-
Halilov.

Capitala regiunii
economice Marele
Ural este orașul
Sverdlovsk, unde
se află cîteva din
cele mai mari în-
treprinderi sovie-
tice — „Uralmaș”,
„Uralhimmaș”, „U-
ralelektroaparat”
cunoscute, prin
produsele lor, și
în multe alte țări.

Economistii so-
vietici arată că
Uralul își îndeplî-
nește cu succes
sarcinile prevăzu-
te de planul sep-
tenal și afirmă că,
în anumite privin-
țe, a atins chiar
indicii prevăzuți
pentru 1970. Ace-
leași surse mai

arată că în ultimii ani metalurgia și con-
strucția de mașini au cunoscut în Ural
un ritm de creștere de 10 la sută pe an.
Necesitățile industriei au impus crea-
rea în Ural a unuia din cele mai impor-
tante sisteme energetice ale U.R.S.S. Dar
pînă în 1970 producția de energie elec-
trică va mai spori cu încă 51 la sută. În-
tr-un ritm rapid se dezvoltă, de altfel, în
ultimii ani și industria petrolului și ga-
zelor.

Uralul își dezvoltă astfel cu fiecare an
ce trece marea-i forță productivă, deven-
înd unul din cele mai mari centre in-
dustriale ale Uniunii Sovietice.

în mod deosebit legat de Odesa. Aici, la
marea pe care a îndrăgit-o atîta, a scris o
parte din poemul „Evgheni Oneghin” și „Fin-
țina din Bakisarai”.

Orașul Odesa este unul din cele mai pu-
ternice centre culturale din Uniunea So-
vietică. Este vestită Opera lui, pe scena
căreia au cîntat sau dirijat A. Rubinstein,
P. Ceaikovski, Rimski-Korsakov, Glazunov,
Șaliapin și alții. Odesa mai are șapte tea-
tre, o filarmonică, cîteva ansambluri artis-
tice cu stagii permanente etc.

Un mare interes ne-a stîrnit muzeul de
artă. La galeria de tablouri de pe strada
Korolenko am admirat școala de pictură
rusă și ucraineană începînd din secolul al
XVII-lea — pictorii V. Borovikovski, D. Le-
vitki și V. Tropinin, I. Repin. O sală întreagă
este consacrată marinelor pictorului I.
Aivazovski. Pe strada Pușkin am vizitat mu-
zeul de artă occidentală și a țărilor din
Orient. Tablourile lui Salvador Rosa, Albani,
Rubens încîntă de aproape 100 de ani gene-
rațiile de vizitatori.

O ultimă vizită facem la Universitatea
„Mecnikov”, care în vara acestui an își va
sărbători centenarul. Cu cele șapte facul-
tăți ale sale, Universitatea este printre cele
mai mari din Uniunea Sovietică. Împreună
cu Conservatorul și Școala de Bele-Arte, ea
numără peste 10 000 de studenți. Marele port
este și un mare centru universitar.

Gh. Neamu

TRANSPORTURI

O nouă linie transatlantică

În primăvara lui 1966, între Leningrad
și portul canadian Montreal va fi inau-
gurată o linie regulată de navigație. Ști-
rea a fost anunțată de Nikolai Malahov,
conducătorul Direcției navigației civile
din Ministerul Flotei maritime a U.R.S.S.
Nikolai Malahov s-a întors recent din
Canada, unde a fost împreună cu Aram
Ogonov, căpitanul vasului „Alexandr Puș-
kin”, care va deservi noua linie trans-
atlantică sovietică.

Vasul va putea lua 750 de călători; ei
vor avea de ales între clasa întâia, pentru
care au fost prevăzute o sută douăzeci
de locuri și clasa turist. „Alexandr Puș-
kin” are cabine cu unul, două și trei pa-
turi, restaurante cu 300 de locuri, sală
de cinema, piscină, garaj (pentru două-
zeci și trei de automobile de tip „Ceai-

proape două milioane de kilometri pa-
trați și că adăpostește o populație de
circa 20 de milioane de locuitori.

Ceea ce conferă, însă, o deosebită im-
portanță economică regiunii sînt imen-
sele ei resurse naturale. Locuitorii Ura-
lului afirmă chiar că subsolul regiunii
lor ascunde toate elementele tabloului lui
Mendeleev. În orice caz, este sigur că
Uralul ocupă primul loc în U.R.S.S. în ce
privește rezervele de bauxită, săruri po-
tasioase, pirite, asbest, magnezit, platină și
locurile doi și trei în ce privește rezer-
vele de minereu de fier, cupru și cro-
miți. Bazinul carbonifer Peciora, din

actualitatea

CINE A MURIT LA SFÎNTA ELENA?

Ipoteze cu privire la sfârșitul lui Napoleon

Reportaj

Imprejurările în care a murit Napoleon continuă să preocupe și astăzi cercurile de specialitate. O dovadă o constituie între altele și recenta apariție în Anglia a lucrării lui Fr. Edwards „Mai ciudat decât orice“.

Revista „Tehnika molodioji“ publică într-unul din ultimele sale numere un fragment din această lucrare, însoțit de comentariul unui specialist sovietic și de câteva note pe care le vom reproduce.

DUBLURA ÎMPARATUEI

François Eugène Robeaux s-a născut în 1771 în satul Baleycourt din departamentul Meuse. Deoarece semăna foarte mult

mult mai bine pentru ca acesta să nu mai poată evada. Exilat în depărtata și pustia insulă Sfânta Elena, Napoleon a fost păzit cu strânsnicie în toți cei șase ani de surghiun.

Între timp dublura lui, François Robeaux, se întorsese la traiul său obișnuit de țaran și habar n-avea că ministrul poliției trimisese la Baleycourt un agent special, și a-nume pe inspectorul Ledru, care trebuia să-i supravegheze orice mișcare.

Căci, deși își pierduse libertatea, Napoleon avea încă mulți prieteni. Și prietenii dispuneau de bani iar cheițele de aur deschid, după cum se știe, orice colivie.

Să urmărim însă sistematic desfășurarea unor evenimente care la prima vedere n-au nici o legătură între ele, în afară de succesiunea lor cronologică.

În 1818 generalul Gourgaud a părăsit Sfânta Elena, fiind înlocuit de generalul Bertrand, și s-a stabilit la Paris, unde a început să ducă o viață liniștită și retrasă. Gourgaud se întâlnea mai ales cu vechi camarazi de arme. Printre aceștia erau cițiva oameni influenți și bogați, pe care o veche prietenie îi lega de Napoleon.

La două luni după întoarcerea la Paris a fostului comandant al insulei Sfânta Elena, în satul Baleycourt sosi o caretă luxoașă. Vizitiul se interesă cum îl poate găsi pe François Robeaux. Vecinii îi arătară o căsuță modestă. Nimeni nu putu distinge însă cine se afla în caretă. Mai târziu, cițiva săteni își amintiră că văzuseră o trăsură, care oprise la oarecare distanță de ulicioara ce ducea spre căsuța lui Robeaux. Fiind însă întuneric și știind din propria lor experiență că prea multă curiozitate strică, sătenii își văzuseră de treabă și nu puse-seră întrebări de prisos.

Trecu o lună de la episodul cu caretă. Robeaux și sora lui continuau să-și vadă liniștiți de treburile lor. Cine venise la ei în trăsură? O, un medic care dorea să cumpere un iepure de casă pentru a-l dăru-i unui prieten. Asta era tot.

Dar într-o dimineață, prin toamna anului 1818, un vecin observă că ușa casei lui Robeaux era dată de perete. Ploua și stropi mari de apă erau minăți de vânt înăuntru. Ciudat. Nu cumva François nu se sculase încă? Apropiindu-se de casă, vecinul aruncă o privire în interior. În sobă nu ardea focul. Foarte ciudat! Nu li s-o fi întâmplat ceva lui François și surorii sale? Începu să-i strige pe nume. Dar nu-i răspunse nimeni. De atunci François și sora lui nu mai fură văzuți prin Baleycourt.

O CIUDATĂ LEGĂTURA DE DRAGOSTE

Doi ani mai târziu, doi negustori din Baleycourt o întâlniră la Paris pe sora lui François. Aceasta se prefăcu însă că nu-i cunoaște. Negustorii anunțară imediat autoritățile. Drept care inspectorul Ledru fu din nou trimis pe urmele lui François Robeaux. Acesta însă parcă intrase în pământ. În schimb o găsi pe sora lui care se stabilise la Tours. O îndrăgise un medic — pretindea ea — care o întreținea generos. Ledru, însă, avea anumite bănuieli. Desigur, „prietenia“ dintre un medic și o țărăncă simplă din Baleycourt nu era atât de imposibilă. La drept vorbind gusturile nu se discută. Dar din câte aflară Ledru și oamenii lui, tinăra Robeaux nici măcar nu-l văzuse la ochi pe bogatul medic care se îndrăgostise subit de ea. Legătura lor era de ordin pur financiar, dar și asta de la distanță — prin poștă.

Istovit de îndelungata urmărire fără rezultat, ghinionistul inspector hotărî să aibă o explicație deschisă cu dinsa: — Unde e fratele dumitale François? o întrebă el. Domnișoara Robeaux zîmbi suav.

— A plecat. S-a angajat pe o corabie și a pornit într-o cursă lungă. Cu ce corabie? Nu știa. Când? Cam de mult. Încotro? Când se va întoarce? Habar n-avea.

Descurajat, Ledru plecă fără nici un rezultat. Căsuța din Baleycourt rămase pustie, cu fereștrele bătute în cuie. Generalul Gourgaud ducea aceeași viață mondenă la Paris. Iar domnișoara Robeaux trăia lipsită de griji la Tours (nu se știe pe seama

cul). Dublura lui Napoleon dispăruse însă. Drept care guvernul începu să se intereseze în taină cum stau lucrurile în insula Sfânta Elena. Totul părea a fi în ordine: faimosul prizonier se afla la locul lui. Și într-adevăr, unde ar fi putut să fie?

Robeaux a dispărut din satul lui de baștină la începutul toamnei lui 1818. Pe atunci Napoleon nu mai era pentru autoritățile britanice decât un exponat de muzeu. Nu întâmplător fusese el încredințat generalului Bertrand, care nu avea reputația de a fi un dușman al lui Bonaparte. Chiar în anul acela, soția generalului Bertrand a scris unei prietene: „Victorie! Napoleon a părăsit insula!“.

Așa să fi fost oare?

Ca să evadeze din insulă, Napoleon avea nevoie de o corabie, de prieteni și de bani. Avind prieteni și bani își putea face rost cu ușurință și de corabie.

GENEROSUL NEGUSTOR

Spre sfârșitul anului 1818, la Verona își făcu apariția un străin elegant, pe nume Revart, care se recomandă drept negustor din nordul Franței. Pentru că-i murise soția — afirma el — iar copiii își făcuseră fiecare rostul lui, el își realiza o veche dorință, aceea de a se stabili în Italia unde avea de gând să cumpere o prăvălioară la un preț acceptabil.

Și într-adevăr își deschise o prăvălie cu firma „Optica“. Dar între pereții ei se făceau afaceri și cu obiecte de valoare. De altfel proprietarul nu manifesta un interes deosebit pentru optică și nici chiar pentru briliante. El își încredințara afacerile asociatului său, Petrucci. Revart semăna uimitor cu Napoleon. Cunoscuții îi spuneau în glumă „Împăratul“. În general, însă, străinul din Franța era un om ciudat. Petrucci îi făcea deseori reproșuri pentru acțiunile lui filantropice. Revart dăruia de multe ori diverse obiecte tinerelor perechi care nu-și permiteau luxul să-și cumpere ceea ce doreau. La observațiile asociatului său, Revart se mulțumea să zîmbească și acoperea imediat paguba din pungă lui veșnic doidora de bani.

În seara zilei de 23 august 1823, au arătat mai târziu Petrucci și o serie de alți martori, în fața prăvăliei lui Revart opri

murise. Cadavrul fu transportat în grădinarul și fură înștiințate autoritățile. După examinarea cadavrului se ordonă ghereta să fie incuiată și păzită cu strictețe. A doua zi în zori veniră doi ofițeri superiori austrieci, care-l cunoscuseră pe Napoleon și cercetară trupul mormintului necunoscut. Iar după câteva ore palatul Schönbrunn se prezentară cu funcționari de la ambasada franceză cerură cadavrul. Dar fură refuzați. La ruințele soției lui Napoleon, mortul fu în palat și înmormintat fără nici o ceremonie, alături de locurile unde aveau îngropați soția și fiul împăratului.

Revart nu se mai întorsese la prăvălie din Verona.

Petrucci nici nu apucă să plece cu soarea la Paris, căci la Verona veniră trei funcționari francezi. Ei lichidară prăvălia, plătindu-i lui signor Petrucci suma de galbeni pentru scrisoare, dar mai puțin pentru tăcere. Și într-adevăr, el tăcu de treizeci de ani. Apoi mărturisiri autorităților sub prestare de jurământ. Era încredințat că asociatul său fusese Napoleon Bonaparte.

ARGUMENTE SUPLIMENTARE

Toți cei care îl cunoscuseră bine pe împărat și-l vizitaseră în ultimele sale zile la Sfânta Elena au arătat că exilul lui Napoleon schimbă foarte mult. De exemplu, Napoleon, celebru pentru fenomenala lui încredințare, nu-și mai putea aminti o serie de episoade pe care le cunoștea extrem de bine. Devenise brusc bătăran, necioplit, un țaran simplu. Chiar medicii curanți mai acordau atenția cuvenită „distinsului pacient“.

La o cercetare mai amănunțită a testamentului întocmit de prizonier cu câteva zile înainte de moarte, s-au descoperit vizabile abateri de la binecunoscutul scris al lui Napoleon. Grafologii francezi, care au studiat documentul, au declarat că în firea lui Napoleon se petrecuseră „anumite schimbări, profunde, determinate probabil de lungă detenție“.

Iar în arhivele din satul Baleycourt păstrează o însemnare despre François Robeaux care atestă că numitul „s-a născut în acest sat și a murit în insula Sfânta Elena“.

Înainte de campania din Rusia (1811)

Retragerea din Rusia (6 octombrie 1812)

Înfrângerea de lângă Leipzig (7 octombrie 1813)

Abdicarea la Fontainebleau (4 aprilie 1814)

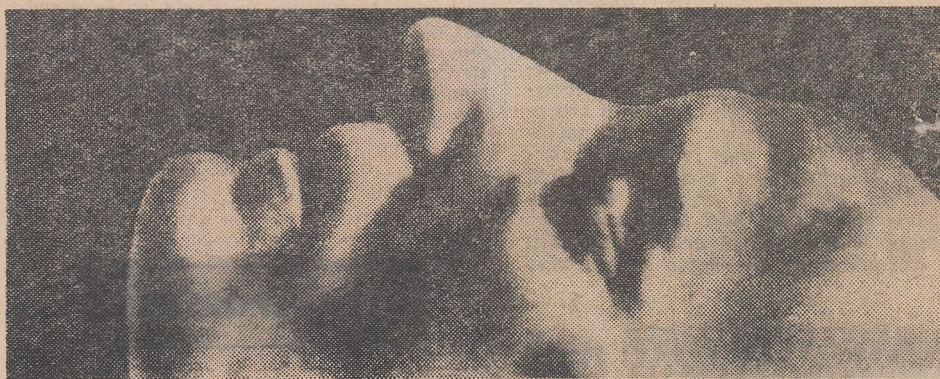
Insula Sfânta Elena (după 1816)

În felul acesta a evoluat semnătura lui Napoleon în diferite perioade din viața lui. Și dacă ultima semnătură se deosebește, într-adevăr, net de prima, în schimb seamănă foarte mult cu penultima.

cu Napoleon Bonaparte, camarazii de arme l-au supranumit „Împăratul“. Napoleon a aflat bineînțeles de existența lui Robeaux și acest simplu soldat a ajuns foarte curând în suita împăratului.

După faimoasele „O sută de zile“, Anglia a hotărît să-și ascundă prizonierul

*) Domnia lui Napoleon după evadarea sa din insula Elba.

Masca mortuară a lui Napoleon

o caretă. Vizitiul dădu buzna înăuntru și-i înmînă lui Revart o scrisoare. Tulburat, Revart se adresă asociatului său:

— Trebuie să plec urgent pentru o chestiune foarte importantă. Prăvălia și-o las dumitale.

După două ore îi încredințară un pachet mare, învelit în pergament și sigilat în câteva locuri, și-i spuse:

— Plec pentru mai mult timp iar vremurile sînt acum tulburi. Dacă peste trei luni nu mă întorc, predă această scrisoare regelui Franței. Vei fi răsplătit.

Apoi Revart se urcă în caretă care porni numaidecît.

Doisprezece zile mai târziu, la 4 septembrie 1823, în palatul Schönbrunn din Austria era mare agitație: fiul lui Napoleon, grav bolnav de scarlatină, delira. Pe la 11 seara o santinelă auzi un foșnet în iedera care împrejmuia gardul înalt de piatră din jurul parcului. Apoi zări o umbră. Cineva sărise gardul și alerga spre palat. Santinela trase. Necunoscutul se prăbuși pe spate. La locul cu pricina veniră în grabă cîteva persoane. Necunoscutul

na...“. Data presupusei morți în insulă tăiată. Și nu întâmplător, căci e foarte sibil să fi murit acolo la 5 mai 1821 numele lui Napoleon Bonaparte cu care mîna atît de bine...

Un alt moment misterios legat de împrejurările în care a murit Napoleon și a fost comunicat oficial englez din printr-o scrisoare din aprilie 1956. Închizind în 1821 dosarul lui Napoleon cu știrea despre decesul împăratului bolnav de cancer la stomac, An a așteptat 135 de ani spre a declara că află în posesia unei porțiuni din intestini lui Napoleon și că această porțiune este perforată. Se pare că Bonaparte ar fi rănit în intestin de o baionetă sau de glonte... Să fi murit oare Napoleon din cauza pricinii acestei rîni cum se afirmă astăzi în Anglia? Să-i fi fost oare moartea cauzată de impuscătura din parcul Palatului Schönbrunn?

După cum se vede, sfârșitul lui Napoleon continuă să fie și astăzi învăluit în mister.

(Va urma)

Ion Voicu:

Întâlnire cu Igor

Februarie nu e o lună recomandabilă pentru Anglia. Vremea e destul de friguroasă, plouă sau burnițează mereu și celebra ceață este mai densă poate ca în oricare altă lună a anului. De aceea turiștii se feresc pe cât posibil să traverseze Canalul Minecii în această perioadă.

Dar pentru cineva care, asemenea mie, a venit la Londra cu treburi precise și grabnice, micile dezagremente climatice nu au importanță deosebită. Programul zilei de lucru este de altfel foarte încărcat: repetiții cu New Philharmonia Orchestra, cu care am concertat în sala „Royal Albert Hall”, repetiții cu London Symphony Orchestra pentru înregistrarea unui disc la firma „Decca”, iarăși repetiții cu pianistul Julius Katchen, pentru cealaltă față a discului.

Acest program se materializează cu anticipație într-un orar dactilografiat cu multă grijă de casa de discuri. Pe foaia de hirtie scrie de exemplu: „Automobilul va veni să vă ia la ora 14.20”. La 14.10 cobor în holul hotelului (am și eu de apărut o reputație!). La 14.19 ies în stradă, căutând din ochi mașina: nici urmă de ea. La 14.21 ies din nou: „Jaguarul” negru și distins e în fața hotelului și șoferul are o figură lungă, de parcă ar aștepta de două ceasuri.

Sînt pentru a nu știu cîta oară în Anglia, dar această fantastică punctualitate încă îmi mai face efectul asupra mea. Așa cum mă emoționează amabilitatea englezilor, atît de puțin conformă cu fama de răceală care li s-a dus pretutindeni, nu știu de ce.

Muncă multă, dar și multe satisfacții. Concertul de la „Royal Albert Hall” are loc în prezența unui public extrem de numeros. Anatoli Fistoulari, dirijorul, e un mare artist și acompaniamentul lui, în același timp discret și eficient, lasă friu liber concepției mele interpretative. Aplauze din belșug și care țin o bună bucată de vreme. În cabină pătrund ca de obicei, o sumedenie de oameni, care țin să-mi strîngă mîna sau să-mi capete de la mine autografe.

Și deodată o figură cunoscută. E Igor Oistrach! Ne îmbrățișăm îndelung, ca doi prieteni vechi ce sîntem și ne spunem în cor:

— Vai, cît a trecut de cînd nu ne-am văzut!

Igor e și el la Londra pentru un concert și, bineînțeles, la fel de ocupat ca și mine. Dar și-a smuls timpul necesar pentru a veni să mă asculte. Așa cum, peste două zile, mă voi duce și eu, la „Festival Hall”, ca să-l aud interpretînd — admirabil, ca totdeauna — concertele pentru vioară de Brahms și Bartok. Între timp, ne mai întîlnim de cîteva ori și discutăm la nesfîrșit despre ce am mai făcut, despre proiectele noastre de viitor și, mai ales, despre omul care, cred că pot spune fără nici o exagerare, ne e la fel de drag amîndorura: David Oistrach.

Aflu cu bucurie o confirmare a celor știute din corespondența cu el că „regele David” a trecut cu bine peste renghiurile pe care i le-a jucat sănătatea în urmă cu un an. Turneul în Italia a fost un triumf. I se propun nenumărate contracte în toată lumea, dar familia îi dozează cu parcimonie eforturile, pentru ca surmenajul, marele dușman al artiștilor, să nu-i pricinuiască iar neplăceri.

Toată lumea știe că David Oistrach folosește în ultima vreme și un alt instrument în afara vioarei: bagheta de dirijor. Ascult cu nesaț detaliile pe care mi le dă Igor asupra concertului în care tatăl a condus orchestra iar fiul a fost solist. Și, inevitabil, vorbim despre proiectul pe care l-am mai discutat cu marele meu maestru — ca el să dirijeze un concert în

care să cînte eu. După cît se pare ne desparte mai puțin de un an pînă la realizarea lui. Îmi iau rămas-bun de la Igor. Îmi pare rău că întîlnirea noastră a durat atît de puțin. Dar hazardul e binevoitor cu artiștii pe care-i leagă sentimente adînci și ne va da cu siguranță o mîna de ajutor să ne întîlnim din nou, curînd. Dar cine știe unde? La Copenhaga, la Viena sau la New York.

TEATRU

Roluri care nu îmbătrînesc, piese care nu îmbătrînesc, interpreți care nu îmbătrînesc!... Acest adevăr este ilustrat cu strălucire de una dintre cele mai populare actrițe sovietice, Liubov Orlova, cînd o joacă pe Lizzy Mac-Kay din piesa „Tîrfa cu respect” a scriitorului francez Jean-Paul Sartre. Autorul piesei, care a făcut o vizită în Uniunea Sovietică, a fost cucerit de creația actriței. „Lizzy Mac-Kay” (sub acest titlu se joacă piesa la Moscova) pe scena teatrului „Mossoviet” își sărbătorește un jubileu: a 500-a reprezentație.

Premieră la „Romen”

Pe scena teatrului țigănesc „Romen” din Moscova a avut loc o nouă premieră: spectacolul „Pe drum” de I. Rom-Lebedev.

Piesa, care abordează mult dezbătuta problemă a stabilizării țiganilor, atrage prin simplitatea, sinceritatea și umorul ei cald. Toate aceste trăsături au fost bine puse în evidență de regizor, actori, scenograf, compozitor, care au realizat un spectacol gustat de publicul moscovit.

...O familie de țigani s-a instalat în piața unui tirgușor. Dar fluierul unui milițian îi împraștie. Pe scenă rămîn doar doi — Tolea (Boris Taşkentski), colaborator voluntar al miliției, și țigancă Liubka (Raisa Udovikova), pe care băiatul a prins-o furînd.

Cu această primă scenă, cu această primă discuție sinceră, omenească dintre mica țigancă și tînrul stîngaci, sfios, începe drumul purificării Liubei, atrasă intuitiv de bine și de lumină, năzuind să se despartă definitiv de legile seculare ale șatrui.

Și alte personaje sînt purtătoare ale acestei idei. Bunul și înțeleptul moș Kuzea (S. Sișkov), care înțelege tot nonsensul veșnicilor rătăcirii cu șatra, visează o existență normală, liniștită. El respinge „libertatea” mincinoasă a vieții de șatră. Ranița (O. Petrova), femeie de o mare frumusețe și mîndrie sufletească, se sufoacă în cadrul strîmt al legilor seculare și năzuiește la lumină. Vasea, (N. Volșaninov), țiganul care a reușit să învețe, să-și cîștige un loc demn în viață, rîvnește să-și aducă întreg îndelung chinul său popor pe acest drum al muncii, al existenței cinstite.

Ca mai toate spectacolele teatrului „Romen”, și acesta din urmă este o strînsă și armonioasă împletire de teatru, muzică și dans.

CINEMA

O comedie eroică

Popularul actor Pavel Kadocinikov, interpretul pilotului Meresiev din „Povestea unui om adevărat”, debutează ca regizor. La studioul „Lenfilm” el realizează comedia eroică „Marș biruitor”, în care joacă și unul din rolurile principale.

Acțiunea filmului se petrece în anii războiului civil, într-un orașel din vecinătatea Arhanghelskului. Armata Roșie înaintează, de aceea intervențiștii, părăsind localitatea, se grăbesc să se răfu-

iască cu bolșevicii. Fostul președinte al Comitetului executiv gubernial, Makeev, arestat de contrarevoluționari, este condamnat la moarte. Un grup de comuniști se strecoară printre membrii fanfarei armatei albe și, profitînd de situația privilegiată a muzicanților, îl salvează pe președinte.

Toate aceste întîmplări nu sînt rodul fanteziei scenaristului, Leonid Del-Liubașevski, care a adaptat pentru ecran piesa lui pe aceeași temă „Muzicanții”. Ele sînt reale, iar personajele bine cunoscute de autor. În 1918, liceanul petrogrădean Liubașevski a cîntat în fanfara Regimentului 1 de Nord din Arhanghelsk. Acolo a venit în contact cu faptele și oamenii pe care i-a descris apoi în piesă.

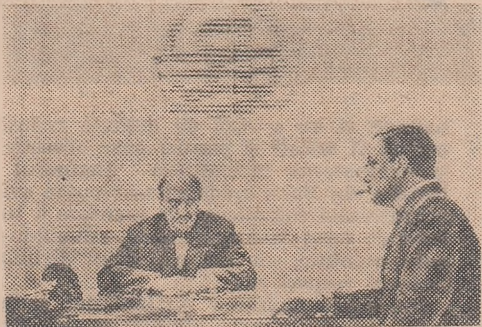
Nici Pavel Kadocinikov nu este la prima lui cunoștință cu materialul filmului. Acum treizeci de ani, cînd piesa a fost montată pentru întîia oară pe scena Teatrului tînrului spectator din Leningrad, el a jucat rolul subofițerului Kurakin.

Cum s-a hotărît Pavel Kadocinikov să abordeze regia după trei decenii de activitate actricească? Artistul explică într-un recent interviu că nu s-a pregătit special pentru noua ipostază. În treizeci de ani de actorie a acumulat, firește, o experiență bogată, a avut ocazia să colaboreze cu mari maștri ai ecranului ca Serghei Eisenstein, Serghei Iutkevici și alții.

„Regia mă atrăgea mai de mult, dar nu mi-a fost ușor să mă hotărăsesc: e prea mare deosebirea dintre creația actricească și cea regizorală. Cinematograful cunoaște multe cazuri cînd actorii și operatorii au abordat regia, dar numai acum, pe proprie experiență, m-am convins ce uriașă restructurare interioară cere artistului o asemenea metamorfoză, ce răspundere îi impune. În sfîrșit, am găsit scenariul care m-a convins să spun „da”! — a mărturisit actorul în interviul amintit.

Martori la aventura hiperboloidului inginerului Garin

Sînt aproape patruzeci de ani de cînd a văzut, pentru prima oară, lumina tiparului cunoscutul roman științifico-fantastic al lui Alexei Tolstoi — „Hiperboloidul inginerului Garin”. În acest rîstimp, cartea a găsit mereu cititori pasionați, a fost

tradusă în multe limbi și a devenit unul din „clasicii” genului.

Subiectul ei — povestea unei mari invenții care cade în mîinile unor aventurieri ce sînt cît pe aci să pricinuiască mari nenorociri omenirii — a atras de cîteva ori luarea amînte a cineaștilor sovietici. Dar proiectele făcute de diverși regizori n-au prins totuși trup, dintr-un motiv sau altul.

Recent, însă, Studioul central de filme pentru copii și tineret „Maxim Gorki” din Moscova a început munca la un film despre fantastica aventură a invenției ingi-

nerului Garin. Scenariul este semnat de Alexandr Ghinzburg, unul din cei mai vechi cineaști sovietici, în colaborare cu scenaristul Iosif Manevici. Filmările sînt conduse de tînrul operator Alexandr Ribin.

Rolul inginerului Garin a fost încredințat popularului actor Evgheni Evstigneev, care s-a remarcat nu de mult în „Bine ați venit!”. Principala rol feminin este asumat cu brio de tînăra actriță Natalia Klimova, de la teatrul „Sovremennik”. Mihail Astangov și Nikolai Cerkasov interpretează respectiv pe milionarul Rolling și pe adevăratul inventator al hiperboloidului, inginerul Manevici.

Echipa de filmare a lucrat pînă acum la Leningrad, în Crimeea și pe întinsul Mării Negre — unde nava de cercetări „Moskovski Universitet” a ținut locul vasului pirat „Arizona”.

Și un ultim amănunt, nu lipsit de interes. În calitate de consultant științific al filmului, a consimțit să-și aducă contribuția la succesul muncii cineaștilor cunoscutul savant sovietic Ivan Prohorov, laureat al Premiului Nobel.

PLASTICĂ

Cîntarea vieții

Capul cu coamă albă leonină dat mîndru pe spate, fruntea înaltă și senină, nasul vulturesc, barba și roind pe piept ca o ninsoare incrementă — așa îl înfățișează pe sculptorul Serghei Kononov autoportretul lui cioplit în marmură albă. Chipul acesta este cunoscut de milioane de oameni.

Dar cei care l-au văzut pe Kononov au reținut încă un detaliu, poate cel mai important, care exprimă caracterul artistului: ochii lui vii, pătrunzătorii și neobișnuiți de tineri.

Posesorul lor scrutează cu ei lumea — cu neseacă adevăritate — de 90 de ani. De 70 de ani creează. În cîntea acestui dublu eveniment s-a deschis la Moscova o expoziție cu lucrările artistului. De fapt numai o parte din ele, cele mai reprezentative, fiindcă sălile mari ale Casei pictorilor nu le-ar putea găzdui pe toate. În 70 de ani de inspirată creație sculptorul a realizat peste șapte sute de lucrări de o infinită varietate.

Să ne oprim de exemplu la galeria de portrete. Ce vast cerc de oameni ni se înfățișează: marele Paganini și muncitorul revoluționar Ivan Ciurkin, Dostoievski și Musorgski, savantul Albert Einstein și colhoznicul Ilia Zuev, patriotul grec Nikos Beloiannis și moș Grigori, Maiakovski și Galina Ulanova...

S-a remarcat că trăsătura principală a creației sculptorului este slăvirea muncii și a libertății. El însuși neobosit truditor pe ogorul artei, Kononov cîntă cu admirație pe omul muncitor, pe omul pasionat de munca lui. Sculpturile lui — în piatră, în marmură, în lemn, în bronz — sînt o adevărată simfonie a mîinilor puternice și harnice.

Materialul pe care îl folosește Kononov este foarte variat: marmură, piatră, bronz, ciment, gips. Dar artistul iubește mai ales lemnul. Admirabila lui lucrare „Paganini” s-a născut dintr-un corn puternic cu rădăcini straniu răsucite. Însă pentru ca lemnul să devină operă de artă, a fost nevoie de marele talent al creatorului și de un sens clar al țelului creației. Iar în concepția lui Kononov, țelul creației artistice este să le însușe oamenilor speranțe și energie, să cînte viața și libertatea.

Paganini

AERONAUTICĂ

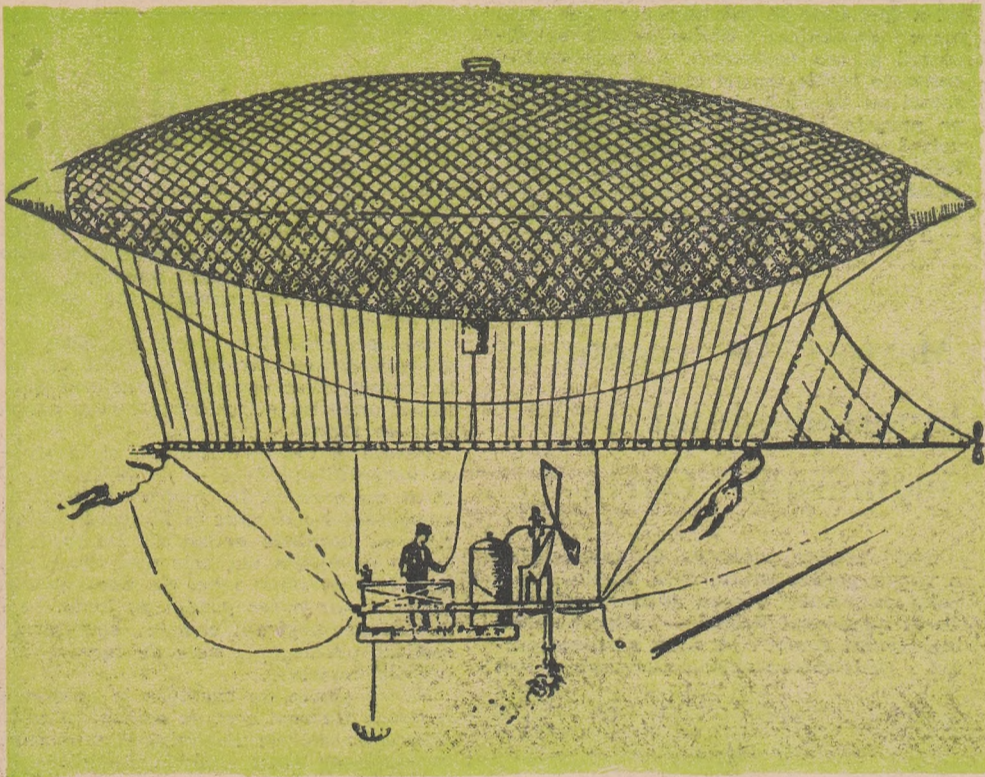
Dirijabilul în actualitate

19 septembrie 1793, dată memorabilă în istoria aeronauticii; în grădinile de la Versailles 130 000 de spectatori se extazia în fața balonului fraților Montgolfier, care se înalță alene, mințat de aerul încălzit deasupra vetrei cu mangal incandescent și purtând primii pasageri — un berbec, o rață și un cocș! Peste o lună s-a găsit un cutezător care să ia locul animalelor într-un balon ancorat la sol. După alte câteva săptămâni același Jean François Pilâtre de Rozier întreprindea, împreună cu marchizul d'Arlandes, primul zbor liber, privit ca o minune de parizienii care ieșiseră cu toții, de la mic la mare, pe străzile orașului, paralizând circulația. După un zbor de 25 de kilometri, cei doi pionieri au aterizat teferi la 10 km de capitală.

Ca întotdeauna, chiar și atunci când nu aveau încă drepturi egale cu bărbații, femeile nu au vrut să rămână mai prejos. Se cuvine deci să cităm pe Elisabeth Thi-

folosite în mod curent pentru transportul de mărfuri și pasageri (pînă în 1937 a existat un serviciu aerian regulat între Europa și America).

Faima dirijabilului a pălit apoi în fața avionului. Dar iată că acum au început să se ridice din ce în ce mai multe voci care pledează în favoarea lui ca mijloc de transport ieftin, practic și sigur. Savantul Somov, erou al Uniunii Sovietice și doctor în științe geografice, preconizează folosirea dirijabilelor în expedițiile polare, dat fiindcă ele nu necesită terenuri de aterizare și pot servi timp îndelungat, ca niște laboratoare hidrometeorologice zburătoare, mai cu seamă în cercetările meteorologice. Ing. V. Romașenko de la Direcția aeronauticii civile a U.R.S.S. trebuie să organizeze adesea transportul echipelor de geologi în taigaua neumblată. El consideră că un singur dirijabil ar putea înlocui câteva avioane și elicoptere (mai cu seamă că acestea din urmă sînt încă foarte

ble din Lyon — Tereșkova secolului al XVIII-lea — care a atins 2 700 de metri altitudine într-un balon cu aer cald și care merită toată admirația pentru atitudinea avută în timpul performanței: po-deaua nacelei crăpase, așa că Elisabeth a fost obligată să se agațe cu o mîna de balustradă iar cu cealaltă să țină „motorul” — un vas cu jăratec care producea continuu aer cald.

Curînd balonul a încetat de a mai fi un simplu obiect de atracție și și-a făcut intrarea în știință ca instrument de cercetare. În 1803 aeronautul Robertson și fiziicianul Lhoest au studiat, la înălțimea de 7 000 m (pe care au suportat-o de altfel foarte greu), electricitatea aerului, punctul de fierbere al apei, procesul evaporării și au întreprins experiențe de acustică.

Balonul în zbor liber era însă cu totul neputincios în fața curenților de aer. S-a încercat deci să i se adapteze aripi mobile, elice, roată cu palete. Pe la mijlocul secolului s-a trecut la folosirea mașinii cu aburi pentru propulsarea dirijabilelor. Într-un zbor de probă, inginerul Henry Giffard, inventatorul pompei cu vină de abur, a atins cu dirijabilul său de 44 m lungime o viteză proprie de 2—3 m/sec, adică 7—11 km pe oră. Motorul de 3 CP era prea slab pentru ca nava de 2 500 m³ să fie mai rapidă. Împreună cu rezervele de combustibil, ea cîntărea 160 kg. Mașina cu aburi nu s-a putut impune.

În 1883 frații Tissandier au încercat motorul electric, zburînd timp de o jumătate de ceas cu viteza de 9 km pe oră. Motorul de 1,3 CP folosea ca sursă de curent baterii cu acid cromatic. Dar practica a demonstrat că motorul electric era inadecvat, din cauza greutateii prea mari a sursei de curent. Totuși, la Meudon s-a construit o nouă aeronavă, „La France”, care a parcurs, în ziua de 9 august 1884, 7,5 km în 25 minute reîntorcîndu-se la locul de decolare, manevră care a putut fi repetată în cinci din șapte zboruri. Pentru prima oară o aeronavă propulsată de un motor revenea la start.

În pragul noului secol au apărut dirijabilele rigide, țepelinurile — denumite astfel după constructorul lor Zeppelin —, care au atins viteza de 60 km pe oră și înălțimea de 800 m. Succesul lor a fost posibil grație dezvoltării rapide a științei și tehnicii, care au asigurat o greutate utilă destul de mică a motoarelor cu explozie, ca și aluminului la preț redus. Marile dirijabile rigide au triumfat asupra celor semirigide și celor suple, ajungînd să fie

scumpe și au o rază de acțiune redusă), putînd fi folosit și pentru paza forestieră și combaterea incendiilor. Inginerul I. Burdin din Baku crede că s-ar putea evita operațiunile complicate de montare a turlelor de foraj în largul mării, aducîndu-le gata montate, cu ajutorul unui dirijabil, la locul respectiv.

Proiectele adeptului dirijabilului se bazează pe dezvoltarea chimiei și a construcției de motoare. Chimia poate livra astăzi la prețuri relativ reduse cantități mari de heliu neinflamabil. Materialele plastice aproape indeșirabile, motoarele puternice și ușoare oferă premise cu mult mai favorabile decît acum cîteva zeci de ani. Este foarte posibil ca peste puțin să ne ridicăm și noi privirile cu uimire — dacă se mai poate vorbi de acest sentiment la omul secolului XX familiarizat cu pașii de șapte poște ai științei — la coloșii aerului care vor transporta elementele podurilor, case întregi, corpuri de nave fluviale turnate din material plastic, corpuri de rachete, peste munți și cîmpii pînă la locul de destinație.

VI. Vinogradov

ANTROPOLOGIE

Cum va arăta omul de mîine

Măsurînd înălțimea bolții craniene a oamenilor din diferite epoci, antropologii au constatat o creștere mai rapidă de la neanderthalian la omul contemporan decît de la pitecantrop la neanderthalian. Pe baza acestor măsurători unii oameni de știință au realizat un grafic al creșterii outiei craniene și, prelungindu-l în viitor, au obținut un cap enorm. Putem deci afirma că s-a conturat portretul lui „homo futurus”? Răspunsurile, oricît ar fi ele de variate, pot fi grupate în două categorii, conform celor două orientări existente în antropologia modernă: prima, care susține că peste sute de milenii urmașii noștri nu se vor deosebi esențial de oamenii de azi și a doua, potrivit căreia evoluția tipului fizic al omului contemporan va continua,

și peste 500 000 de ani urmașii noștri se vor deosebi de noi în măsura în care noi ne deosebim de strămoșii noștri de acum 500 000 de ani.

Cum va arăta totuși omul viitorului?

Va avea fața mică, gura fără dinți și mușchi slabi,

afirmă prof. J. Haldane. Mișcările lui vor fi îndeminate dar îi va lipsi forța musculară. Se va dezvolta încet, va învăța timp îndelungat, căci tinerețea lui va dura pînă la 40 de ani, și va trăi cîteva sute de ani. Omul de peste milenii va fi mai rațional și va asculta mai puțin de instincte decît omul contemporan. Impulsurile lui vor depinde, în mare măsură, de educație. Nivelul lui intelectual va fi mult mai ridicat și va fi înzestrat cu însușiri care astăzi sînt grupate sub denumirea de „geniu”.

Va fi înalt, chel și va avea numai trei degete

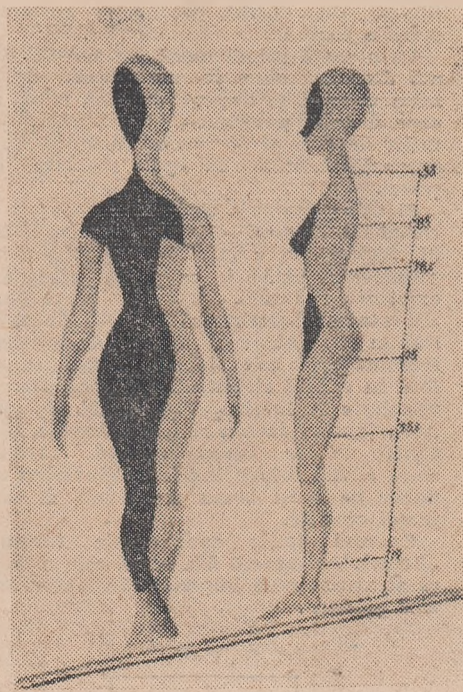
Părerea îi aparține prof. G. D. Shapiro: capul îl va avea mare și rotund și va cheli încă în tinerețe. Cît privește numărul mai mic de degete, fenomenul e cunoscut în evoluția multor mamifere. Cu cele trei degete de la mîna (piciorul va avea patru degete) „homo futurus” va putea îndeplini cu ușurință operațiile care nu vor cere un efort fizic deosebit. Dinții vor dispărea, ceea ce va duce la micșorarea feței. Această ființă slabă fiziceste, cu craniul mare și cu membrele lungi și gracile, va merita din plin denumirea de „homo sapientissimus”.

Creierul nu va crește, altele sînt rezervele lui.

Organismul maimuțelor antropoide bipede — strămoșii noștri — a evoluat sub influența muncii. O dată cu creșterea rolului factorilor sociali, spune prof. M. Nesturh, a dispărut necesitatea transformării naturii noastre fizice, iar munca și-a pierdut capacitatea de formare a speciilor. Rezultă, deci, că omul de mîine va fi neschimbat? Nicidecum. Se vor produce schimbări legate de activitatea creierului și a întregului sistem nervos. Neuronii creierului posedă rezerve atît de mari, încît numărul lor va fi suficient și în viitor, cînd omul va avea de rezolvat probleme foarte complicate. Urmașii noștri nu-și vor adapta organismul la mediu, așa cum fac animalele, ci vor modifica mediul cu mult mai multă energie decît o fac azi.

Ritmul evoluției se încetinește.

Desigur e mult mai ușor să reconstituim portretul celor care au fost decît al celor care vor veni. Printre cei ce se încumetă să-l facă e și cunoscutul antropolog G. Debeț. În viziunea lui, omul milenilor de mîine nu se va deosebi radical, în ceea ce privește înfățișarea, de predecesorii săi de azi. Studiarea scheletelor unor oameni care au populat stepele eurasiatice în ultimii 4 000 de ani a arătat că în structura corpului au intervenit schimbări esențiale doar

Această siluetă feminină, executată în placaj, a fost prezentată la Expoziția internațională de la Bruxelles din 1958. Autorii ei socot că femeile secolului XXI vor fi mai înalte, mai svelte și... cu un caracter mai agreabil. Din păcate, această ultimă caracteristică n-a putut fi exprimată în cifre.

În prima jumătate a acestei perioade, în a doua ele fiind imperceptibile. Putem presupune deci, că descendenții noștri ne vor semăna. Și, în orice caz, vor fi bine făcuți și dezvoltați armonios. Care din aceste presupuneri se va adeveri? Să avem răbdare cîteva mii de ani și vom afla.

Știința

IHTIOLOGIE

Heringii cîntăreți

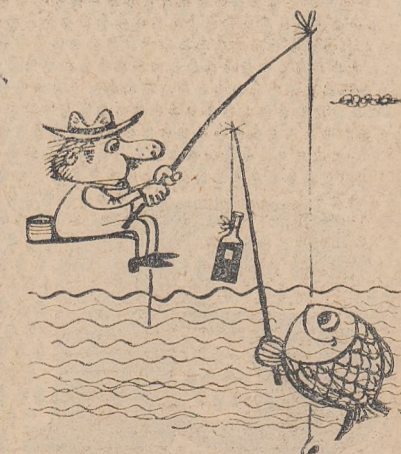
Se pare că expresia „a tăcea ca peștele” va trebui eliminată din vocabular pentru bunul motiv că peștii nu sînt muți.

Ihtologii sovietici care studiază zgomotele hidroacustice ale peștilor au înregistrat pe bandă de magnetofon „conversația” heringilor. Heringul scoate niște sunete asemănătoare celor produse pe un xilofon de un muzicant nepriceput. Prin sumarea acestor sunete, un banc de heringi produce un zgomot care sugerează un tunet îndepărtat.

În cadrul cercetărilor întreprinse vor fi înregistrate și studiate „vocele” a numeroși pești, în vederea întocmirii unui atlas hidroacustic care va fi pus la dispoziția pescuitului științific.

Peștii curențați

Curentul electric acționează diferit asupra peștilor în raport cu suprafața lor corporală. Această constatare a fost pusă imediat în practică de Institutul de pescuit fluvial din Leningrad, care a găsit astfel modalitatea de a elimina operația de sortare a peștilor după ce au fost scoși la mal. Cîmpul electric produs de niște electrozi fixați de năvod transpune peștii mari într-un fel de narcoză care-i face să intre drept în plasă, pe cînd cei mici suferă un șoc electric mai slab, care-i sperie și-i pune pe fugă. Inovația mai prezintă încă un avantaj: fiind „adormiți”, cînd ating năvodul, peștii din fruntea bancului nu mai apucă să dea alarma celor care-i urmează, pentru ca aceștia să-și schimbe direcția, așa încît sortarea și prinderea se extinde asupra tuturor.

Care pe care!

GEOGRAFIE

La minus 88 de grade!

Încă în cursul acestui an, în U.R.S.S. va vedea lumina tiparului primul Atlas complex al Antarcticii. Dintr-o declarație recentă făcută Agenției de presă „Novosti” de către A. Nudelman, colaborator al Serviciului hidrometeorologic al U.R.S.S., rezultă că atlasul va constitui bilanțul cercetărilor întreprinse în ultimii ani în Antarctica. Deosebit de interesante sînt rezultatele citorva din studiile efectuate în condiții neobișnuite, uneori de-a dreptul insuportabile, de către membrii diverselor expediții care s-au perindat pe „continentul păcii și al științei”, cum l-au numit cercetătorii polari.

Un interes deosebit prezintă cercetările complexe întreprinse la stația sovietică „Vostok”. Aici se lucrează într-o „ambianță

Antarctidei pe o distanță de circa 7 000 de kilometri.

Descoperirile geografice în zonele centrale ale Antarctidei, pe litoralul și în apele Oceanului Înghețat de Sud, au permis pentru prima oară oamenilor de știință să înscrie pe hartă și să precizeze poziția unui număr important de obiective geografice. În zona cercetată au primit nume circa 500 de insule, promontorii, creste muntoase, ghețari care pînă acum nu figurau pe hartă.

Pe baza materialelor oferite de fotografiile aeriene, de cercetările tehnico-nautice și de releveele hidrografice au putut fi alcătuite primele hărți veridice pentru mai bine de o treime din litoralul încătușat de ghețuri.

— În sfîrșit am găsit transistorul!

ZOOLOGIE

Graurul recordman

Ornitologii de la Institutul zoologic din Kalinin au acumulat, în urma experiențelor efectuate, un mare număr de date și observații cu privire la deplasările păsărilor migratoare. Pornind de la aceste observații, oamenii de știință sovietici au întocmit un prim atlas al zborurilor diferitelor specii de păsări recensate.

În fiecare primăvară și toamnă, deasupra acestei regiuni nord-vestice a Uniunii Sovietice trec, în răstimp de numai câteva ore, milioane de păsări. Cercetătorii au întins uriașe plase-capcană în care, zilnic, se prind aproximativ 3—4.000 din acești călători aerieni. Capturile sînt examinate cu atenție, clasificate și dotate cu inele la unul din picioare. Pînă în clipa de față, colaboratorii Institutului susamintit au reușit să prindă asemenea în totalitate sute de mii de păsări care fac parte din 140 de specii.

Multe din păsările astfel marcate sînt capturate după un timp în nordul Uralului, în Europa occidentală, ba chiar și în Africa de Sud, specialiștii putînd stabili astfel înșurșirile lor în ce privește viteza și puterea de rezistență în zbor. Între altele, hărțile atlasului consemnează 1 500 de puncte de pe glob unde păsările marcate au fost reperate, stabilind că recordul de viteză aparține graurului cu inelul nr. 326.574 care a parcurs distanța de 1 200 km dintre teritoriul sovietic și o localitate din Belgia în numai o zi!

Constatările de mai sus oferă ornitologilor interesante amănunte cu privire la înșurșirile diferitelor specii de păsări. Ceea ce intrigă, însă, cel mai mult pe specialiștii este extraordinarul simț de orientare în spațiu al păsărilor. Astfel, un număr de păsări transportate cu avionul la mii de kilometri de Kalinin, la Dușanbe sau Habarovsk, s-au reîntors la locul lor de hibernare fără nici o dificultate. Problema stabilirii legilor navigației aeriene ale păsărilor preocupă îndeaproape pe oamenii de știință sovietici, cercetările în această direcție fiind în curs.

ENERGETICĂ

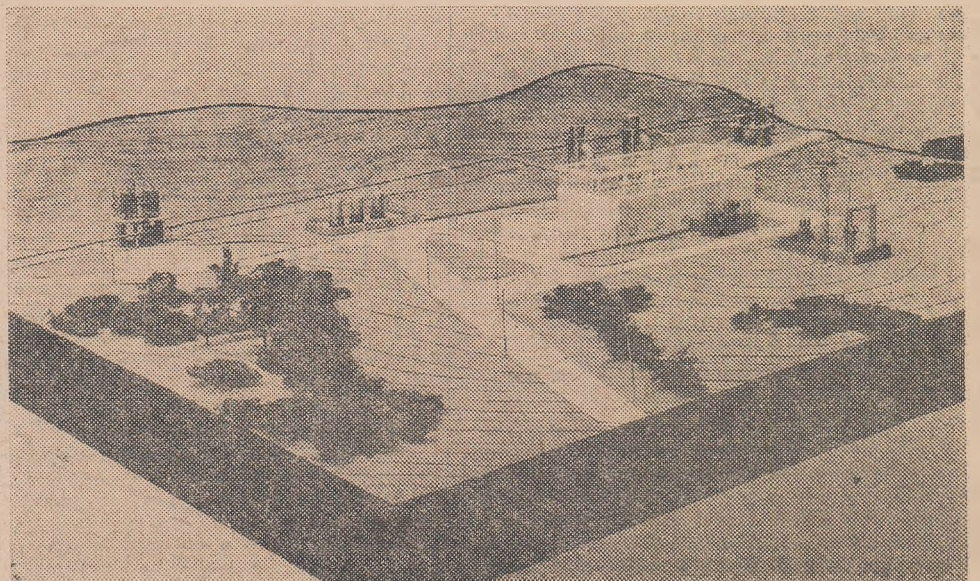
Centrala vulcanică

În a doua jumătate a anului va intra în funcțiune prima centrală geotermică din Uniunea Sovietică, construită în peninsula Kamceatka. Aburul necesar turbinelor va fi furnizat de adîncurile pămîntului.

Răzbătînd la suprafață prin crăpăturile scoarței, gazele se amestecă cu apele fre-

atice și irump sub formă de apă caldă sau abur. Energia lor va fi transformată de centrala geotermică în energie electrică.

Noua centrală va avea o capacitate de 5 000 kW iar costul unui kilowatt-oră va fi de 3—4 ori mai mic decît la centralele termice obișnuite.

Macheta centralei geotermice din Kamceatka.

AGROBIOLOGIE

Lumina solară concentrată

De-a lungul veacurilor, imaginația popoarelor de pe mai toate meridianele globului a creat fantastice povești, legende pasionante în care omul, devenit stăpîn pe lumina Soarelui, își transforma și își îmbunătățea viața. Culese în șinuturile veșnic înșorite, prețioasele raze erau trimise să împrăștie ceața de pe meleagurile Tamișei, să lumineze cîmpiile Germaniei nordice, să încălzească izbele troienite de zăpadă din străfundurile Siberiei, să...

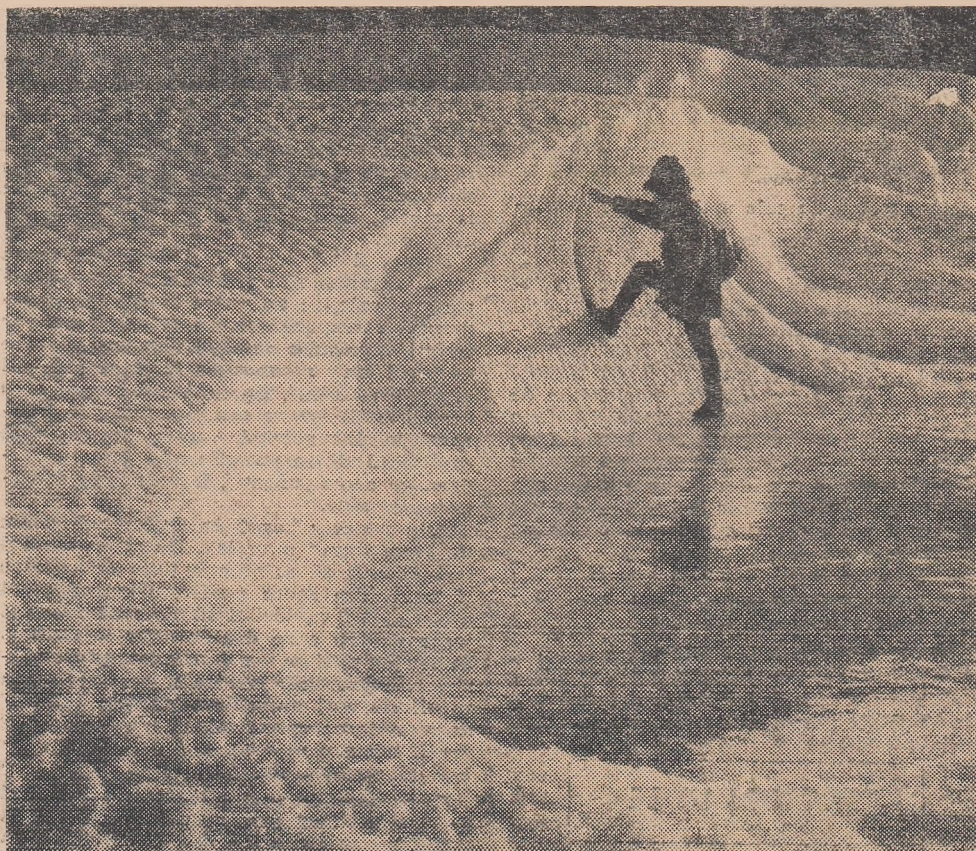
Acestea erau numai legende. În zilele noastre, însă, ele au toate șansele să se transforme în realitate. Mai concret, e vorba de o nouă realizare a științei și tehnicii sovietice, de concentrarea luminii solare care, deși la timpul ei a fost folosită și de Arhimede împotriva asediatorilor romani ai Syracuzei, a scăpat atenției oamenilor secole în șir.

Heliotehnica, știința care se preocupă de captarea energiei solare pierdute inutil în spațiu, e un domeniu de preocupare științifică ale cărui sfere se largesc astăzi tot mai mult. Se știe că raza de soare concentrată dispune de o sumă de proprietăți a căror acțiune binefăcătoare se află încă în curs de cercetare. În experiențele lor, savanții sovietici au folosit un reflector de tip Buchman, întrebuințat în mod obișnuit în practica medicală și alcătuit dintr-un cadru cu traverse care susțin 200 sau 300 oglinzi de sticlă de 10—15 cm, în așa fel focalizate, încît raza de soare atîngînd o suprafață de 2—3 mp să formeze, după reflecție, un fascicul relativ subțire. În felul acesta se obține un flux luminos care multiplică radiația solară de 50 pînă la 80 de ori!

Descoperirea a fost folosită cu deosebit succes în agricultură unde, pentru a se evita arsurile la plante, reflectorul a fost adaptat pentru a se roti automat în jurul unui ax longitudinal, ceea ce permite difuzarea unei lumini intermitente, prin impulsuri, temperatura nedeșășind pragul primejdiilor pentru celule. Semintele ameliorate astfel sînt expediate în toate regiunile Uniunii Sovietice, îndeosebi în cele nordice, unde dau un randament mult crescut față de plantele obișnuite. Experiențele efectuate de Kaplina și Iusupov, cercetători la Institutul agronomie din Kazahstan au dovedit, de pildă, că o iradiere de 45 de minute face să crească randamentul semințelor de roșii, castraveți și soia cu 20—30 la sută, adică cu 100 de chintale la hectar pentru roșii și cu 80 de chintale pentru castraveți. Și iradierea plantelor a dat rezultate foarte interesante, ele dezvoltîndu-se mai bine și mai repede și dînd recolte abundente extrem de bogate în albumină. Explicația acestui proces, au arătat specialiștii, trebuie căutată în iradierea intermitentă a celulelor plantelor prin puternicele impulsii de energie solară.

Heliotehnica se află, însă, abia la începuturile ei. Biologii, consultîndu-se cu inginerii, au căzut de acord asupra posibilității că așa-numiții „concentratori de lumină solară” ar putea fi folosiți, în diferite variante, la alimentarea generatoarelor termo-electrice și a motoarelor, sau că prin intermediul plantelor, de pildă al algelor, energia solară ar putea fi transformată în energie electrică.

Al. Brătescu

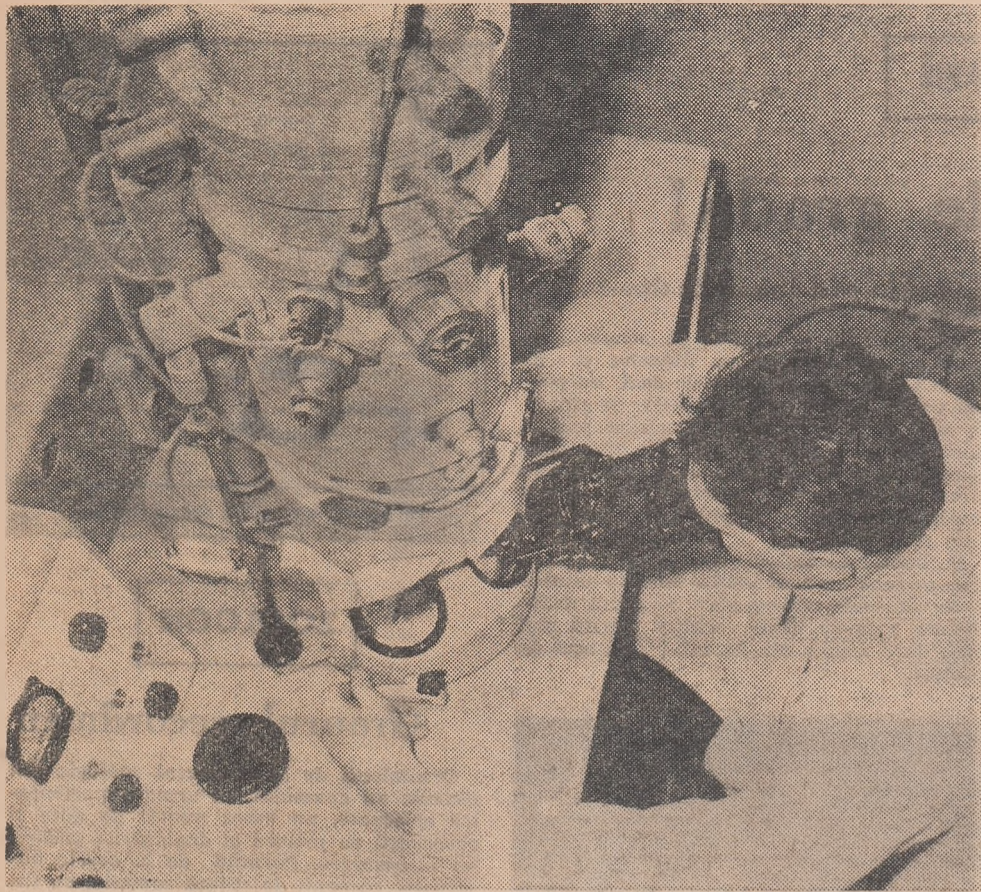
În Antarctica

aproape lunară”. Nicăieri pe glob n-a fost înregistrată pînă acum o temperatură a masei aerului de minus 88,3 grade, cît a fost aici la 24 august 1960. Această regiune, situată în zona Polului geomagnetic de sud și a Polului frigului, nu cunoaște nici în zilele cele mai calde temperaturi care să depășească minus 21 de grade. Sub influența gerurilor atît de puternice aparatele cu înregistrare automată refuză să lucreze, metalul devine casant iar gheața atît de dură încît nu poate fi biruită nici de fierăstraiele de oțel. Petrolul lampant îngheață și capătă aspectul zăpezii stropite de apă iar o flacăra introdusă într-un butoi cu benzină se stinge.

Cu toate gerurile năpraznice, în zonele centrale ale continentului de gheață ajung adesea cicloane aducînd mase de aer cald, uneori de proveniență tropicală. Făcînd analiza chimică a zăpezii, oamenii de știință sovietici au constatat în ea patru feluri de praf vegetal. Acesta fusese adus de curenții de aer din Australia și America de Sud și depus: în regiunea stațiilor „Vostok” și „Polul inaccesibilității”.

Urmind drumul cicloanelor cercetătorii au împărțit Antarctica în patru zone climatice: a ghețarilor în derivă, unde s-au înregistrat cețuri abundente, un număr important de zile noroase și numeroase precipitații; zona litoralului cu clima relativ uscată și ceva mai caldă, dar vînturi puternice; zona versantului de gheață caracterizată prin vînturi neconținute cu viteze de 10—13 metri pe secundă; în sfîrșit, zona platoului ale cărei caracteristici climatice le-am înșurșit mai sus.

Oamenii de știință sovietici au efectuat cercetări geologice și parțial geomorfologice de explorare în toate aflorimentele mai importante ale rocilor de bază din Antarctica răsăriteană. Căci, pe lângă imensele întinderi acoperite de apă ce ar putea alimenta toate riurile mari și mici din lume timp de 800 de ani, în Antarctica întîlnești — e adevărat numai pe suprafețe mici — pămînt neacoperit, pe care vara cresc mușchi și licheni. Colecția de roci adunată de geologii sovietici, în total 4 000 de mostre, este cea mai bogată din lume în ce privește formațiile precambriene. Tot geologilor sovietici le revine meritul de a fi confirmat, prin cercetările întreprinse în munții din Țara Reginei Maud, existența unei creste muntoase lungi de aproape 1 000 de kilometri. Cu aceste lucrări s-a încheiat explorarea aproape integrală a litoralului din răsăritul

Cu ajutorul microscopului electronic devin vizibile structurile cele mai fine ale țesuturilor și celulelor

IGIENĂ

Purtătorii de microbi

În ultimele decenii epidemiologii și specialiștii în boli contagioase au acumulat un mare număr de fapte, experiențe și observații care arată rolul important pe care îl joacă „purtătorii de microbi” în transmiterea bolilor infecțioase. S-a constatat că acești purtători de microbi au adesea un rol chiar mai mare decât bolnavii în transmiterea unor boli infecto-contagioase. Purtătorii de microbi sînt oameni pe care îi vedem perfect sănătoși dar care în realitate sînt la fel de primejdioși pentru cei din jurul lor ca și cum ar suferi de o boală contagioasă.

Cum poate deveni cineva purtător de microbi? În două feluri:

a) Trecînd prin boala respectivă, după vindecare, fostul bolnav „găzduiește” germeii pe care îi elimină periodic. Uneori această stare de purtător de microbi poate dura toată viața.

b) Fără a face boala, datorită rezistenței organismului, o persoană poate totuși „depozita” microbi.

Bolile ai căror germeni sînt cel mai frecvent „purtați” de persoane sănătoase sau aparent sănătoase sînt: febra tifoidă, dizenteria, hepatita epidemică, scarlatina, difteria și altele.

În hepatita epidemică, germeii persistă mult timp în sînge. Astfel se explică posibilitatea transmiterii hepatitei epidemice printr-o transfuzie de sînge provenit de la un fost bolnav. Dar purtătorii de virus al hepatitei epidemice pot răspîndi germeii și prin eliminarea lor din tubul digestiv sau pe cale urinară. La fel pot răspîndi în jurul lor germeni, purtătorii de bacil tifoid, dizenteric etc. În scarlatină și difterie, microbii se află „cantonați” în regiunea căilor aeriene superioare (nas, faringe, amigdale) de unde sînt eliminați prin secrețiile nazale, spută etc.

Orice purtător de microbi este periculos, reprezentînd o sursă necunoscută de infecție. În anumite situații acești purtători de microbi pot fi deosebit de primejdioși: persoanele care lucrează în unitățile de alimentație publică, educatorii și personalul administrativ din colectivitățile de copii ș.a.m.d. Lucrătorilor din aceste sectoare li se fac de altfel analize bacteriologice repetate pentru a se depista microbii.

Imediat ce sînt descoperiți, purtătorii de microbi sînt trecuți la o muncă în care prezența lor nu prezintă un pericol și în acest timp sînt „sterilizați” cu ajutorul antibioticelor.

Deseori un purtător de microbi mai poate fi descoperit întîmplător, cu ocazia apariției unor boli molipsitoare. Organele sanitare, căutînd în asemenea situații sursa de infecție, descoperă, ca niște adevărați detectivi, pe purtătorii de „microbi necunoscuți”.

Purtătorul de microbi fiind un factor important de răspîndire a bolilor infecțioase, trebuie să respecte continuu și cu cea mai mare strictețe următoarele obligații:

1. Să se prezinte la examenele de laborator, ori de cîte ori este invitat de organele sanitare.

2. Să aplice la domiciliul său măsurile de dezinfecție adecvate.

3. Să ia măsuri pentru stîrpirea muștelor și distrugerea rozătoarelor.

4. În cazul cînd microbii pe care îi poartă sînt cauzatori ai unor boli digestive (hepatită epidemică, dizenterie, febră tifoidă) să respecte riguros regulile elementare de igienă: spălarea pe mîini după folosirea closetului, baie generală de două ori pe săptămîină urmată de curățirea minuțioasă a cazii, fierberea rufelor de corp și pat etc.

5. Closetul va fi zilnic dezinfectat cu var cloros și va fi menținut într-o curățenie perfectă.

6. Persoanele din familie vor fi vaccinate, cînd e posibil, împotriva bolii respective (febră tifoidă, difterie etc.).

Dr. I. R. Drobinski

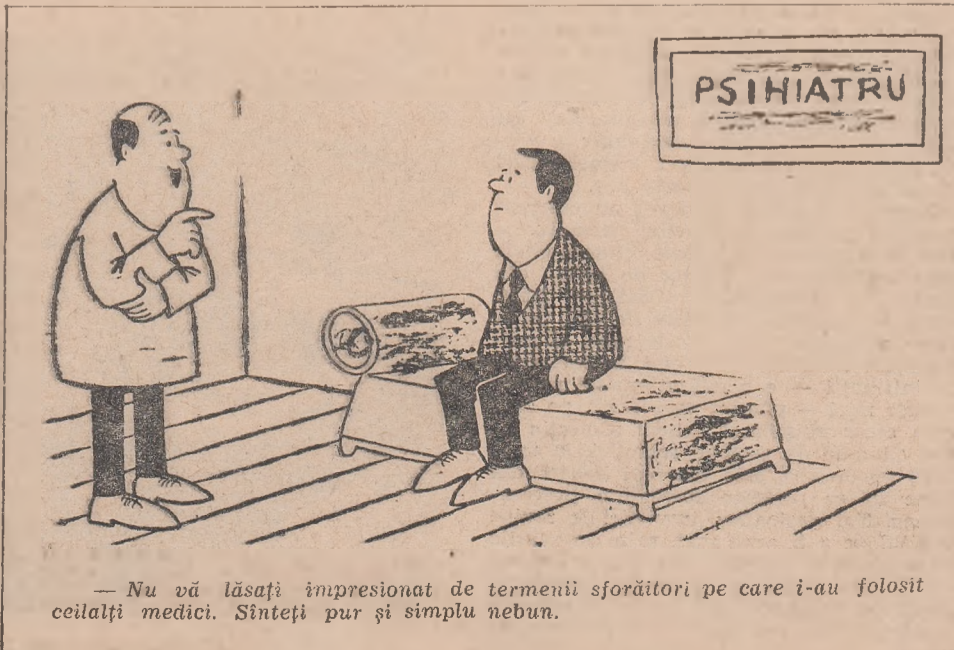
SFATURI UTILE

La îndemîna fiecăruia

ALCOOLUL sub forma unui rom fierbinte luat înainte de culcare este un excelent somnifer. Insomniile rebelle pot fi combătute astfel, cu rezerva de a nu abuza de... somnifer.

HEMORAGIILE nazale ușoare pot fi oprite chiar de către bolnav, prin compresie digitală: se apasă timp de 10—15 minute cu degetul aripa nasului pe septul nazal.

UNTURA DE PEȘTE este suportată mai ușor de copii dacă li se dă înainte și după lingura de untură de pește o măsline, o felioară de lămîie sau puțină varză acră.

— Nu vă lăsați impresionat de termenii sfărători pe care i-au folosit ceilalți medici. Sînteți pur și simplu nebun.

LEXICON MEDICAL

Enurezisul

Enurezisul este termenul medical al unui simptom întîlnit la copiii preșcolari și chiar școlari, care constă în pierderi inconstiente de urină în timpul nopții (uneori și ziua). Caracteristic incontinenței de urină este faptul că ea are loc la o vîrstă cînd în mod normal copilul își poate controla vezica urinară, adică între 3—8 ani. Sînt cazuri cînd emisiunile nocturne de urină se datoresc unei boli de nutriție sau endocrine (diabet zaharat și diabet insipid). Alteori, ele pot fi de natură organică: diferite anomalii ale aparatului uro-genital, inflamații și litiaza căilor urinare etc. În fine, copilul mai poate urina fără voie în cazul unei anomalii în dezvoltarea vertebrelor, afecțiune numită „spina bifida ocultă”.

De cele mai multe ori incontinența nocturnă de urină este semnul unei afecțiuni de natură psihică a copilului. E boala copiilor cu sensibilitatea rănită în urma unei „corecții” administrate pe drept sau pe nedrept de părinți sau educatorii lor, a transplantării silnice în condiții de mediu străine. Vom întîlni apoi boala la copiii emotivi și interiorizați, dispuși să facă o „dramă” din orice întîmplare petrecută în mediul familiei. Unii capătă enurezis din prima zi cînd sînt trimiși la cîmin sau la școală, cînd asistă la cearta dintre părinți etc.

Numai după ce a fost deslușită cauza reală, organică sau psihică a acestei tulburări vezicale, se va putea institui și tratamentul corespunzător. În primul rînd vor trebui suprimate condițiile de mediu care au avut un răsunet profund în psihicul copilului: certuri, țipete, bătăi, ironii, care nu pot decît agrava complexul său de inferioritate. Dimpotrivă, numai convingînd copilul că stă în puterile sale de a se vindeca de acest „nărav”, îi vom reda încrederea în sine.

Este necesar apoi un tratament psihic de „reeducare” a vezicii. De aceea copilul trebuie pus să urineze înainte de culcare și trezit din somn pentru urinat după 4 ore. Copilul va trebui să fie însă complet treaz pentru a se duce singur la toaletă. În timpul zilei se vor face exerciții de măriri a capacității vezicale, prin reținerea urinei cît mai mult timp posibil, băi calde, evitarea surmenajului (dormit la ore tîrzii, televizorul etc.), plimbări în aer liber, gimnastică etc.

Se recomandă apoi o limitare a ingestiei de lichide. Unii propun chiar suprimarea lichidelor la masa de seară. De pildă, la masa de prînz copilul poate minca și bea orice dorește, fără nici o restricție. După orele 15 nu i se va mai da să bea nici un fel de lichid, nici fructe. La masa de seară i se vor da alimente sărate (3—5 grame de sare). Apa va fi astfel reținută în țesuturi, iar în vezică nu se va aduna decît o cantitate mică de urină, care nu poate provoca reflexul de urinare.

Sub strictă supraveghere medicală se vor administra copilului medicamente care micșorează presiunea intravezicală a urinei. Dintre acestea, cel mai folosit continuu a fi tinctura de beladonă, care se administrează inițial cîte o picătură pe an de vîrstă de 3—4 ori pe zi. Apoi cantitatea se crește zilnic cu o picătură pe doză. Tratamentul va fi continuat încă opt săptămîni după vindecare. Se mai recomandă apoi luminalul (calmant și totodată antidiuretic), vitamina E, acupunctura, în fine, preparate de tipul amfetaminei (Preludin, Gracidin, Suplin, N. R.) cu acțiune excitantă asupra sistemului nervos central.

Cel mai bun „medicament” rămîne însă grija pentru sănătatea psihică a copilului, pentru liniștea sa morală.

Dr. V. Bogoslavski

Poșta medicului

VAIDA ȘTEFANIA — Rugărești (Dej): Teama dv. nu este justificată. În orice caz, trebuie, însă, să faceți un examen local (eventual o puncție biopsică) pentru precizarea diagnosticului. Adresați-vă, deci, unui chirurg sau unui serviciu de oncologie.

IONETE DUMITRU — Galați: Astfel de operații se fac și la noi în țară, la Spitalul de chirurgie plastică și reparatorie, str. Arhitect I. Mincu nr. 7, București, unde puteți să vă adresați.

TUATS R. — Satul Nou: Conformația anatomică a stomacului dv. este desigur vinovată de tulburările pe care le aveți. Trebuie să evitați alimentele care fermentează (varză, fasole, cartofi etc.), anumite băuturi (lapte, bere, vin) și mai ales să încercați să vă impuneți, cu ajutorul voinței, înfrînarea tendinței de regurgitare. Încercați după mese cîte 1 tabletă de Emetiral (dacă ficatul e bun) și 1 vîrf de cuțit de Bismut carbonic în puțină apă.

PETREA MARIA — Tecuci: Acneea este în forma ei cea mai obișnuită (acneea vulgară sau juvenilă) legată de vîrstă pubertății. Boala nu are un tratament specific, deoarece etiologia ei este încă discutată (tulburări ale glandelor sexuale, infecție stafilococică etc.). Vă recomandăm igienă locală, pomezi cu sulf și un tratament general cu vitamine (mai ales din grupul B, A, F), vaccin antifilocolic, antibiotice (tetraciclină), eventual roengenterapie, sub supraveghere medicală.

ISTODURESCU MIHAI — Curcova: Ne bucurăm aprecierile dv. Considerăm că deficitul de greutate pe care îl aveți ține de factori constituționali, ereditari, care pot fi mai greu influențați. Faceți, în orice caz, examenul materiilor fecale pentru ouă de paraziți și un examen de digestie (în scaun). Dacă vor ieși negative, încercați un tratament cu stieranabol sau dianabol.

DOBRE LUCIA — Scărișoara: La scrișoarea dv. v-am răspuns prin poștă. Vă rugăm să ne mai scrieți.

A. P. București: Problema care vă interesează este de ordin medico-legal. Vă rugăm să vă adresați Institutului medico-legal din Capitală.

T. A. — Oradea: 1) Scrișoarea dv. ne-a impresionat foarte mult. Aveți dreptate să fiți nesatisfăcută, dar cum reiese din modul dv. de viață nu este mare lucru de făcut. 2) Tulburările menstruale sînt, desigur, o urmare a numeroaselor intreruperi de sarcină pe care le-ați avut. Vă recomandăm un tratament cu progesteronă și foliculină (sintofolin) sub supraveghere medicală. 3) Ca sedative, folosiți: bromoval — 3 tablete pe zi sau valenal — 3 pe zi, cîte 10 zile pe lună mai ales în perioada ciclului menstrual. Vă rugăm să ne mai scrieți.

GIUȘCĂ IOAN — Perieni (Birlad): Situația dv. e asemănătoare cu cea descrisă de Marțial într-una din epigramele sale: „Nu mă simțeam bine; dar iată că imediat Symmachus (N. R. medicul) veni să mă viziteze, însoțit de o sută de discipoli; am fost palpat de o sută de mîini, o sută de mîini reci ca gheața. Nu aveam febră, dar acum am”. Considerăm că este necesar să stabiliți medicul în care aveți încredere și să urmați numai prescripțiile lui, iar dacă e nevoie de operație (pentru ficat) s-o faceți.

CIȘCOVAN ION — Spermezu (Cluj): Am primit cu plăcere mulțumirile dv. 1) Aparatul de care întrebați nu a fost încă construit decît sub formă de prototip. 2) În boala de care suferă soția dv. nu s-au făcut deocamdată progrese terapeutice importante. Toate tratamentele existente, inclusiv cel specificat de dv., nu duc la vindecare ci numai la ameliorări trecătoare.

IOAN BORNUIZ — Com. Toplet: Tratamentul care vi s-a indicat este corect. Nu rămîne decît să-l respectați cu strictețe!

ALBU VIOREL — Ciulnița: Fenomenele descrise de dv. trădează un început de ateroscleroză cerebrală (prematură!). Trebuie să faceți un control medical serios (tensiune arterială, ortodiagramă, colesterolemie, examen clinic) și un tratament energetic. Adresați-vă în acest scop, fără reticente, medicului dv. curant.

KENYA

Nairobi — apă rece

La Nairobi am fost găzduiți într-un hotel din cartierul european al orașului. Fiecare a treia vilă din acest cartier pare o mică hotel confortabil, cu parc, fântini artizionale și stații de parcare pentru mașini. Mai toate automobilele au geamurile din spate acoperite de sus până jos cu etichetele multicolore ale diverselor hoteluri din Cairo, Capetown, Addis Abeba, din orașele Rhodésiei, Congo-ului, etc. — o dovadă elocventă că se circulă mult peste hotare.

Țara nu dispune de o industrie proprie. Aceasta e abia în curs de creare. La Nairobi există, ce-i drept, câteva mici întreprinderi, care însă nu au un rol important în economia Kenyei.

Toate străzile laterale ale capitalei sînt tixite cu magazine și prăvălii indiene. Unele magazine aparțin unor companii, altele unei singure familii în care muncesc toți membrii ei, de la copii pînă la bătrîni, aceștia din urmă supraveghînd atent afacerile firmei.

dentei, guvernul a trecut la înfăptuirea unei reforme agrare cît mai largi cu puțință, în condițiile complicate ale Kenyei. Pe terenurile cumpărate de la englezi se vor instala mii de fermieri. Mulți dintre ei au și căpătat pămînt în regiuni în care pînă nu de mult africanii n-aveau voie să se stabilească.

Guvernul a pus la dispoziție terenuri speciale pentru crearea de mari cooperative, în care va lucra tineretul, extrem de numeros în Kenya. Aproape 60 la sută din populație n-a împlinit încă 21 de ani...

Vera Sapoșnikova

YEMEN

După șapte ani

Am revăzut Yemenul după o absență de șapte ani. De data aceasta am călătorit cu un avion nou-nouț al unei companii aeriene din Etiopia, care, după ce a decolat la Asmara, și-a luat zborul spre Marea Roșie. Marea era aceeași, la fel de albastră și de nemărginită, iar bancurile de nisip formau ca și altădată mari promontorii. Părea că în acest răstimp nu se petreuseseră aici nici o schimbare...

Într-adevăr, peisajul a rămas același dar nu și țara. O primă dovadă am avut-o chiar în avion: spre deosebire de înția mea călătorie cînd am avut doar cîțiva tovarăși de drum, acum toate locurile erau ocupate. Astăzi Yemenul e vizitat ca oricare altă țară. Se fac călătorii de afaceri sau de agrement.

În drum spre Taiz, avionul a pătruns departe în interiorul țării. Orașul e așezat într-o regiune muntoasă, nu departe de frontierele care separă Yemenul de protectoratele britanice. Taiz este un oraș mare, cel puțin față de dimensiunile acestei țări. El are aproape 30 000 de locuitori. A început să se dezvolte în ultimii ani ai regimului monarhic, cînd imamul părăsise Sanaa, prea agitată pentru gusturile lui, și s-a instalat la Taiz. Dar guvernul republicii a readus capitala la Sanaa, unde se află în momentul de față cele mai multe ministere. Cu toate acestea ambasadele nu s-au grăbit să le urmeze exemplul; personalul lor nu dorește probabil să părăsească clima agreabilă din Taiz, oraș situat la 1.200 de metri altitudine, unde e răcoare chiar și vara.

La Taiz se află sediul Sindicatului general din Republica arabă Yemen. Sindicatul, care a luat naștere după înfăptuirea revoluției, nu au deocamdată un număr prea mare de membri. În afară de cei 2.000 de sindicaliști din Taiz, în restul țării mai există doar 5.000, în marea lor majoritate muncitori constructori. Sindicatul urmărește în primul rînd lichidarea analfabetismului în rîndurile muncitorilor.

...O stradă largă, asfaltată, care leagă Hodeida de portul maritim, împarte orașul în două. De o parte se află vechiul oraș cu numai cîteva clădiri noi, iar de cealaltă — cartiere noi, frumoase. Casele nu au mai mult de un etaj dar oferă maximum de confort.

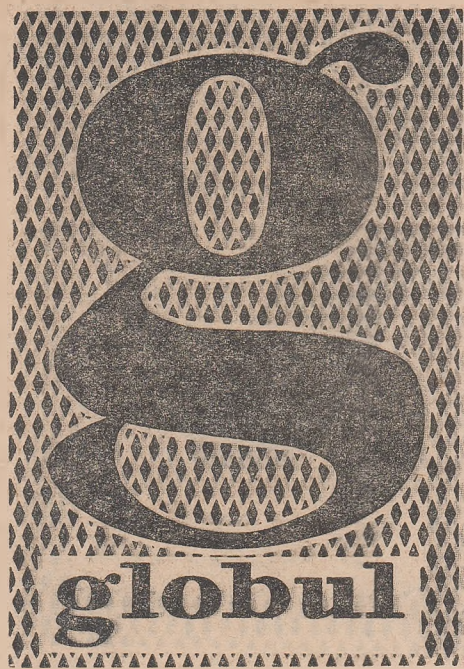
Hodeida a fost întotdeauna un port maritim, dar abia în zilele noastre a căpătat o mare dezvoltare, ajungînd una din principalele porți la Marea Roșie. Orașul este pe cale de a deveni un important centru industrial al tinerei republici. În ultimul timp au luat ființă aici cîteva societăți petrolifere, iar acum sînt în curs de construcție o fabrică de conserve de pește și una de ciment. O importantă cale de comunicație va lega Hodeida de Taiz. Numărul șomerilor e în general mare, dar vasele lucrări de construcție vin în sprijinul rezolvării acestei probleme acute.

În cele din urmă am părăsit aeroportul din Hodeida, țîța călătoriei noastre fiind de data aceasta Sanaa, actuala capitală a țării. O bună bucată de vreme am zburat deasupra Tihamei, una din puținele regiuni din lume cu climă excesiv de caldă. Peisajul era de o monotonie dezolantă. După ce am străbătut Tihama, am ajuns în sfîrșit deasupra munților Djebel, ale cărui povîrnișuri sînt cele mai fertile terenuri din Yemen. Ca și în Tihama, soarele arde puternic și aici șar solul e fertilizat de torenții care coboară din munți.

Yemenul a fost — și e relativ puțin de atunci — fund de mare. Are deci un sol fertil și un important potențial agricol. Dar din pricina înapoierii tehnice, numai două milioane din cele șase milioane de hectare de pămînt arabii sînt cultivate. Raporturile feudale care dănuie și astăzi frînează și ele dezvoltarea agriculturii. Pămîntul aparține în special șeicilor. Spre a-și plăti arenda, țărani trebuie să dea proprietarilor funciari aproape trei sferturi din recoltă.

Zburînd deasupra Djebel-ului, îți poți face o imagine despre munca extenuantă a țărănilor din Yemen. Ogoarele sînt cultivate în terase. Terenul abrupt a fost nivelat cu eforturi uriașe. Și azi țărani înhamă la plug cămile sau zebu. Pentru a nu pierde nici un strop din apa de ploaie, ei sapă șanțuri care seamănă, fără îndoială, cu cele de pe timpul reginei din Saba.

Iuri Bocikariov

INSULELE MARCHIZE

Un arhipelag greu încercat

Natura a implantat insulele Marchize în zona centrală a Oceanului Pacific. Arhipelagul, format din insule vulcanice, cu o suprafață de 1274 de kilometri pătrați a fost descoperit în 1595 de conchistadorul spaniol Mendana. Dar, negăsind aici pietre prețioase, aur și nici alte comori, Mendana a părăsit insulele la zece zile după ce acostase la fîrmul lor, lăsînd în urma lui sifilisul și două sute de morți.

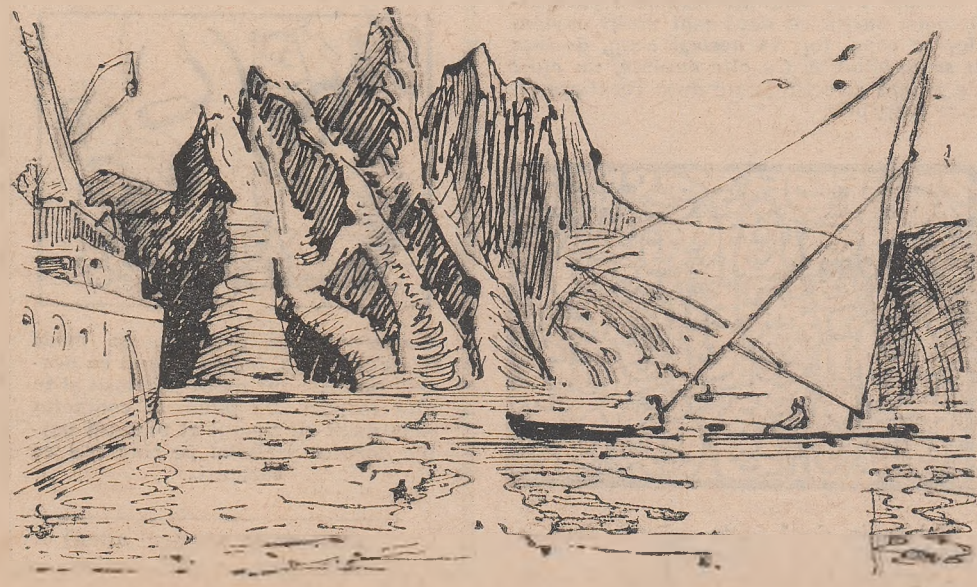
Arhipelagul a căpătat numele soției vice-regelui de atunci al Peru-ului, posesiune spaniolă încă din 1530. Dar cu timpul navigatorii și geografil au simplificat numele extrem de lung și complicat — Las Islas Marchesas de Don Garcia Hurtado de Mendoza de Canete — și astăzi arhipelagul se numește simplu: Marchize.

Oaspetele numărul doi al insulelor a fost exploratorul englez Cook, care în 1774 a ancorat în golful Vaitahu. La sfîrșitul secolului al XVIII-lea a apărut aici o nouă categorie de europeni: vînătorii de balene, care au pricinuit mari suferințe băștinășilor. În 1842, insulele Marchize au devenit posesiune franceză.

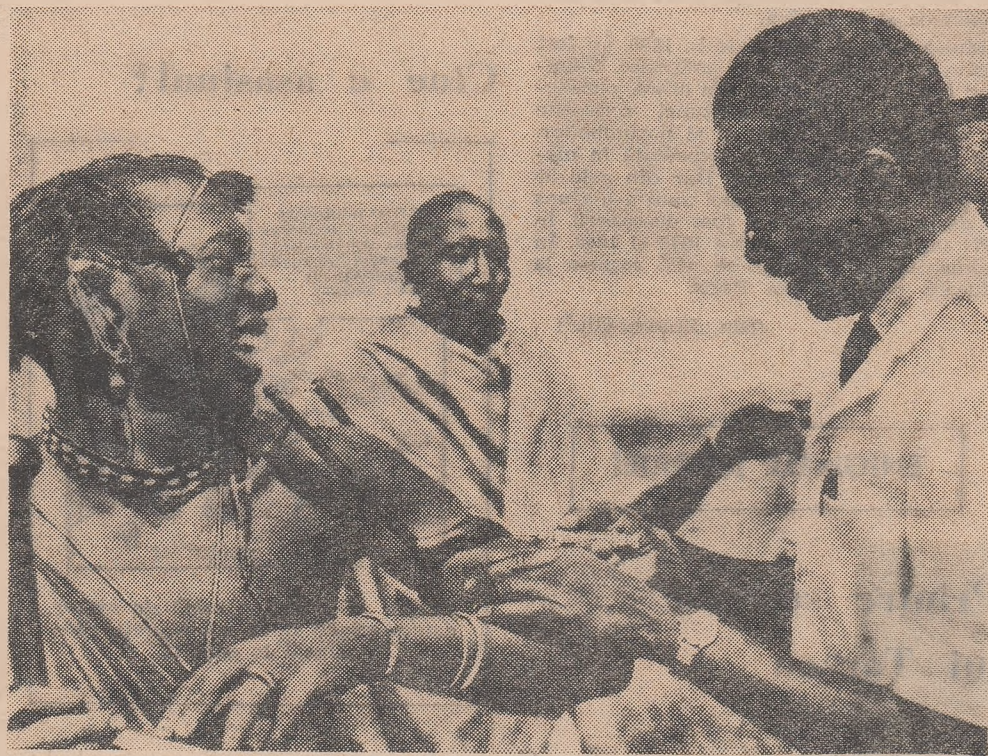
Datorită climatei tropicale, în care temperatura medie în ianuarie variază între +25° și +27° iar în iulie între +22° și +25°, în arhipelag se cultivă cocotieri, banani, cafea, citrice și arborele de pîne. Vînturile care bat dinspre sud-est aduc multă umiditate, de aceea povîrnișurile muntoase (cea mai mare înălțime este de 1259 de metri, în insula Hiva Oa) sînt acoperite cu păduri. Din cei 100 000 locuitori cît aveau insulele în anul 1800, înainte de colonizare, n-au mai rămas decît vreo 3200 de oameni. Polinezienii din Marchize se înrudesc cu locuitorii din arhipelagul Hawai, Samoa, Tahiti și din alte insule din zona răsăriteană a Pacificului.

În Marchize a existat o formă puțin obișnuită de căsătorie: fiecare femeie avea cîteva soți. Unii etnografi consideră cît acest sistem matrimonial, foarte rar întîlnit, a fost determinat în primul rînd de foamete și de marea volem de muncă pe care trebuia să-l depună fiecare familie. Un singur bărbat n-ar fi putut asigura hrana necesară și nici îndeplini toată munca fizică pe care o presupunea existența unei familii.

A. Vasiliev

Peisaj tipic din insulele Marchize

Campanie de vaccinare în tribul Massai

De pe un tîpșan înalt se deschide panorama splendidă a capitalei și împrejurimilor ei. Palate albe pe coline verzi, turnuri înalte și cîmpii întinse, acoperite cu covoare de gazon, alei de palmieri, tufișuri multicolore și sferice, ca niște mingi și crînguri de eucalipti, ripe, pirișe și zglobii — toate acestea alcătuiesc un peisaj splendid, armonios, creat parcă cu multă migală de un talentat pictor decorator.

Orașul e într-adevăr nebănuț de frumos. El a luat naștere în ultimul an al secolului trecut, cînd englezii, care se stabiliseră în Kenya, au construit o cale ferată de la portul Mombasa pînă în centrul țării. Constructorii au trebuit să muncească din greu în plină savană și junglă, pe un teren populat cu fel de fel de sălbăticiuni. Tot timpul erau chinuți de sete, căci în general Kenya duce lipsă de apă, așa încît un pirișas întîlnit în cale le părea o oază în pustiu. În momentul cînd un african, care descoperise un izvor, rosti în limba lui maternă: „Nairobi“, ceea ce înseamnă apă rece el nu bănuia desigur că așa va fi numit orașul care cu timpul avea să se dezvolte în jurul micului pirișas. Regiunea în care a început să fie înălțat orașul mai avea un avantaj: fiind așezată la o mare altitudine, avea o climă răcoroasă, moderată.

Cu timpul Nairobi a devenit un important centru comercial și de afaceri din Africa de est. În capitala Kenyei pot fi văzute mărfuri din cincizeci și șase de țări. Kenya importă țesături, bumbac, benzină, medicamente, lacuri și vopsele, lubrefianți, autobuze, tractoare, încălțăminte, îmbrăcăminte, material lemnos, îngrășăminte, sare, cărbuni, petrol, cupru, sodă, chibrituri și multe altele.

Nota originală a orașului o dau frumoasele ei temple budiste. Acestea înaintează spre centru dar parcă nu se hotărăsc să pătrundă în el și să se amestece cu clădirile în stil clasic, în care sînt instalate Consiliul municipal, Tribunalul suprem, instituțiile oficiale și nici cu casele particulare, cu reședința impunătoare, în stil modern a lui Jomo Kenyatta, cu garajele și universitatea.

Pe măsură ce înaintezi spre răsărit, numărul templelor crește dar ele sînt din ce în ce mai modeste. Pe străzi se plimbă indiene elegante, înveșmîntate în rochii strălucitoare și împodobite cu bijuterii de aur. Sînt înconjurate de numeroase rude, doici și slugi. În general, în aceste grupuri nu prea se văd bărbați, căci ei sînt ocupați cu afacerile.

La Nairobi indienii alcătuiesc aproape jumătate din populație: 140 000 din 315 000 de locuitori. Douăzeci și cinci de mii sînt europeni iar restul africani.

În așa numitele cartiere „mixte“ străzile sînt despărțite între ele printr-o șosea considerată hotar. De o parte a ei locuiesc africani iar de cealaltă indieni. Fiecare merge numai pe trotuarul lui. Copiii se joacă tot numai în partea rezervată lor.

...Muzeul etnografic al Africii de est se află într-o clădire mare și frumoasă dintr-un parc pitoresc, în care cresc copaci aduși din mai toate continentele. E un muzeu mare cu săli spațioase și cu exponate oferite din belșug de generoasa Africă de est.

O bună parte din muzeu e consacrată omului. În această secție sînt expuse lănci, scuturi și areuri cu săgeți, obiecte de uz casnic, haine și podoabe aparținînd multor triburi din răsăritul Africii, executate cu multă măiestrie și gust.

Într-una din săli sînt prezentate numai copii după desene rupestre, descoperite într-o peșteră din Tanganica. Ele reprezintă fie cîte o siluetă înaltă și zveltă de bărbat care înfige lancea într-un mamut gigant, fie turme de antilope, un șarpe care se apropie de un om dormind...

În grupul nostru, alcătuit din doi pictori, doi ziariști, un reprezentant al Asociației sovietice de prietenie cu popoarele Africii erau și doi geografi. Din carnetul de însemnări al Ludmillei Mihailova am extras cîteva date geografice interesante despre Kenya. Pe un teritoriu de 583 000 de kilometri pătrați locuiesc peste 9 milioane de oameni. Cea mai mare densitate a populației e în vest, unde se ajunge pînă la 400 de locuitori pe kilometrul pătrat. Nordul secetos e aproape pustiu.

Kenya are o climă ecuatorială-musonică, cu două perioade ploioase pe an: martie-mai, noiembrie-decembrie. Pe fîrmul Oceanului Indian e cald și umed. Dar în general Kenya duce lipsă de apă, căci are rîuri și lacuri puține.

Lipsa de pămînt este una din cele mai serioase și mai acute probleme ale Kenyei. Imediat după proclamarea indepen-

Exercițiile de înviorare sînt utile tuturor...

IPOTEZE

Stîngacii sînt de vină?

V-ați întrebat cîndva de ce majoritatea oamenilor scriu de la stînga la dreapta? Se știe că unele popoare meridionale scriu de la dreapta la stînga iar în Egiptul antic, în Japonia și în unele regiuni ecuatoriale oamenii scriu de sus în jos.

Profesorul Ognev, membru corespondent al Academiei de Științe medicale din U.R.S.S., a emis ipoteza că la baza formării direcției scrisului s-ar afla predominarea stîngacilor sau dreptacilor în regiunea respectivă. Pe ce argumente se sprijină părerea profesorului Ognev? Statistica a arătat că în emisfera sudică a planetei noastre procentul stîngacilor e mult mai mare decît în emisfera nordică, unde ei formează doar 3 la sută. În Corsica, Sardinia, și Sicilia proporția se ridică la 7 la sută, în Australia — la 25 la sută iar în Africa de Sud procentajul e și mai mare. Așa s-ar explica scrierea de la dreapta la stînga în regiunile sudice.

Cum rămîne atunci cu zona de mijloc, zona ecuatorială? Aici s-a format scrierea de sus în jos deoarece nu se manifestă o preferință pentru stînga sau dreapta, în această regiune existînd cel mai mare număr de oameni care au mîinile dezvoltate deopotrivă.

Și încă o particularitate a predilecției organismului uman pentru o anumită direcție: un om rătăcit în pădure, fără nici o posibilitate de a se orienta, se pomenește ajungînd în punctul de unde a plecat (de altfel un fenomen asemănător s-a observat și la cai). Cu alte cuvinte înaintea-ză nu în linie dreaptă, ci în cerc. Dar, spre deosebire de emisfera sudică, în cea nordică oamenii descriu cercul de la dreapta spre stînga. Profesorul Ognev presupune că fenomenul depinde de rotația Pămîntului și constituie o explicație a numărului mare de stîngaci din emisfera sudică. Poate așa se explică și ușurința cu care elevii din școlile australiene învață să scrie cu amîndouă mîinile.

FARSELE LUI MERCUR

Scrisori

întîrziate

În decembrie 1923 un anume Wacker a expedit din Elveția o felicitare în orașul Charlottenburg. Cartea poștală purta ștampila „A se înmîna la timp”. Desigur,

poșta s-ar fi executat dacă expeditorul distrat n-ar fi uitat să indice țara. Așa au început peregrinările cărții poștale care au durat mai bine de 30 de ani.

Primul popas l-a făcut în Germania. Dar în ciuda strădaniilor depuse de poștașii din Charlottenburg-ul german, destinatarul n-a fost găsit. Apoi cartea poștală a călătorit, cu și fără peripeții, în orașele Charlottenburg din Suedia, America de Sud, Guyana olandeză, pentru ca, în cele din urmă, să revină în Elveția, la expeditor.

În orașul sovietic Fergana, un colaborator al muzeului de etnografie din localitate a înmînat recent pensionarei E. S. Masterkova o scrisoare ce-i fusese expedită în... 1907. Pe atunci studentă la facultatea de medicină, E. S. Masterkovaia a luat parte activă la mișcarea revoluționară. Scrisoarea i-a fost trimisă de un tovarăș de luptă. În același an amîndoi au fost arestați și scrisoarea, interceptată de poliție, n-a ajuns la destinație decît după descoperirea ei în arhivă.

Multe scrisori, expediate în 1870, au fost găsite în Franța cu mare întîrziere. Nepuțin comunică cu lumea din afară, parizienii asediați își trimiteau atunci scrisorile cu ajutorul aerostatelor și al porumbeilor. Iar spre Paris poșta era expedită în niște proiectile subacvatice. Dar din cele 55 de proiectile cu scrisori nici unul n-a ajuns la destinație. Primul a fost descoperit în 1871 iar următoarele între 1876 și 1942. În momentul de față ele se află expuse la Muzeul poștelor din Paris.

(Din „Znanie-Sila”)

ENIGMELE ISTORIEI

Printre semenii lui Tarzan

Copiii învață limbile străine mult mai repede decît adulții. Insuși procesul vorbirii și-l însușesc cu ușurință. Dar această ușurință e o problemă cu foarte multe semne de întrebare la care numeroși specialiști se străduiesc să răspundă. Căci, iată ce se întîmplă, dacă dintr-o cauză sau alta, copilul nu învață să vorbească la timpul potrivit:

Într-un sat din Holstein o tînră a dat naștere unui copil nelegitim și pentru ca nimeni să nu-i afte „taina” și-a crescut băiatul într-o pivniță, ferit de ochii lumii. Cînd a fost descoperit, băiatul împlinise 9 ani. Toate eforturile medicilor și educatorilor au fost zadarnice. Copilul n-a învățat să vorbească și a rămas un arierat.

La sfîrșitul secolului XVIII a stîrnit senzație așa-numitul „sălbatic din Aveyron” (Franța), un băiat de vreo 11 — 12 ani pe care niște vînători l-au prins în pădure. Băiatul nu știa să vorbească și era complet sălbătic. Medicul și educatorul Igarde a făcut tot ce i-a permis știința timpului pentru a-l face cel puțin să înțeleagă ce i se spune. Nimic nu l-a putut scoate, însă, din starea de îndobitocire și muțenie.

Două fetețe indiene, Amala și Kamala, găsite în 1920 în birlogul unui lup, s-au comportat într-un mod asemănător. La 17 ani Kamala se afla la nivelul de dezvoltare al unui copil de 2 — 3 ani, umbra în patru labe și cunoștea vreo 30 de cuvinte.

A existat și o excepție de la această regulă dar... judecați și dv:

Despre Gaspar Hauser s-au scris peste o mie de monografii și studii în timpul vieții lui și încă mai multe după moarte, la fel de misterioasă ca întreaga lui poveste.

Gaspar Hauser și-a făcut apariția în piața publică a orașului Nürnberg în vara anului 1828. Avea pe atunci 16 — 17 ani, dar nu știa să umble și gîngurea ca un copil de 2 ani. După un timp, cînd a învățat să vorbească, a povestit că de cînd se știa a stat într-o încăpere joasă, întunecoasă, în care nu pătrundea nici un sunet. Nu văzuse oameni și nu auzise niciodată glas omenesc. Cît a stat în temniță? Cine au fost temnicerii lui? Gaspar n-a știut să răspundă, după cum au rămas fără răspuns și apelurile către toți cei ce-ar putea da relații despre el. Între timp tînrul a învățat să umble, să cunoască lumea inconjurătoare, să scrie și să citească. Și toate acestea cu atîta ușurință încît s-au făcut aluzii insistente la șarlatanie.

Enigma vieții și morții lui Gaspar Hauser — el a fost ucis cu o lovitură de pumnal în 1833 — a rămas nerezolvată. Ce putem spune astăzi în apărarea lui? Antropologul R. Sing a vorbit, într-o comunicare, despre un copil de 5 ani, găsit în pădurile din Salvador în stare de sălbăticie totală, care ulterior a învățat să vorbească și la școală nu s-a deosebit de ceilalți copii.

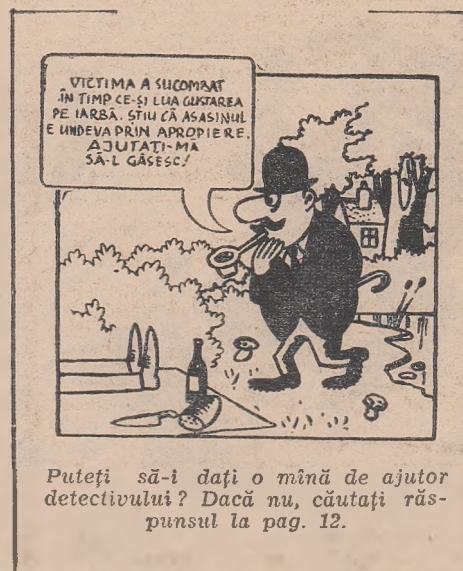
În momentul de față în India se încearcă reeducarea unui băiat descoperit în 1957 într-o hațî de lupi. O comisie de medici

a stabilit că intelectul copilului n-a avut de suferit de pe urma vieții în mijlocul fiarelor. Dar nu întîmplător se spune „lupul își schimbă părul, dar năravul ba...”. Abia de curînd băiatul — acum în vîrstă de 15 ani — s-a dezbărat de obiceiul de a urla ca lupii, de a lipăi lichidele și chiar de a se arunca asupra celor din jur. Cum va evolua mai departe? Va învăța să vorbească? Va deveni „om”? Dacă da, atunci își vor afla, poate, dezlegarea legenda lui Romulus și Remus și a lui Mowgli precum și sinistra poveste a lui Gaspar Hauser.

E. Suhinina

DE PRETUTINDENI

Cine e asasinul?

Friptură de mamuț

Căutînd un loc potrivit pentru așezarea năvoadelor pe rîul Piasina din Extremul Nord, lucrătorii lui combinat piscicol au descoperit în nisip o halcă uriașă de carne. Mai mulți oameni de știință, sosiți la fața locului, au stabilit că e vorba de partea dreaptă a corpului unui mamuț. Carnea s-a conservat perfect, deși datează de multe veacuri, deoarece s-a nimerit în zona înghețului veșnic.

Rămășițele mamuțului au fost transportate la Institutul de zoologie din Lenin-grad.

— Dar cum rămîne cu friptura de mamuț? — se vor întreba, poate, cititorii.

Se spune că la Clubul exploratorilor din New York s-a servit la un dîneu friptură de mamuț. Carnea, conservată în ghețurile din Alaska și descoperită de cercetătorii susmenționatului club, a fost transportată cu avionul la New York, special pentru a fi „degustată” la dîneu.

În ce privește mamuț de pe rîul Piasina, carnea lui a fost savurată de vulpile polare și de... un colaborator al Institutului leningrădean de zoologie. După spusele lui, carnea de mamuț are un gust asemănător cu al cărnii de vacă, decît cu e mai fibroasă.

Timpul, fotbalul și parapsihologia

Adepții unei anumite ramuri a parapsihologiei susțin că dacă mai mulți oameni doresc ceva, toți în același timp, dorința li se împlinește. Cu alte cuvinte, un efort de voință colectiv poate avea rezultate fizice palpabile.

Cel puțin două fapte înfirmă, însă, această teză a parapsihologilor. În primul rînd statistica arată că numă-

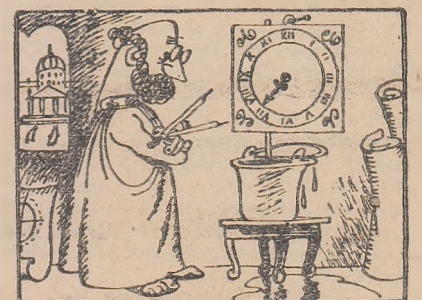

rul duminicilor însorite și al celor ploioase nu e nici mai mic nici mai mare decît al oricărei alte zile a săptămîinii. Și nu se poate spune că duminicile însorite n-ar fi dorite de un mare număr de oameni.

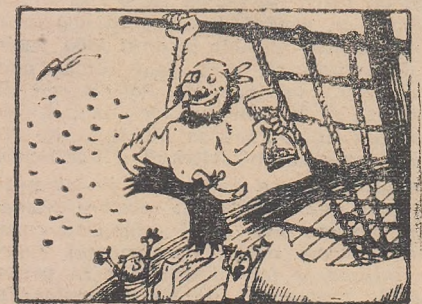
În al doilea rînd, în ciuda dorinței înflăcărate a multor mii de oameni, pînă în momentul de față nu se cunoaște nici măcar un singur caz de transformare a arbitrului într-o bucată de săpun sau chiar într-un obiect mai puțin util.

EVOLUȚIONISM...

Scurtă istorie a ceasului (II)

Nici ceasul cu apă, inventat de arhitectul roman Vitruviu, n-a fost de mare folos omenirii ocupate. Se pare că de atunci ne-a parvînit expresia „scurgerea timpului”.

Clepsidra, ceasul cu nisip al pescarilor și piratilor, cerea o atenție permanentă: trebuia răsturnat la fiecare jumătate de oră. Între două revelioane ceasul era, deci, răsturnat de 17.520 de ori.

Ceasornicul cu greutate, la modă în Evul Mediu, indica timpul cu destulă precizie dar putea fi folosit și în alte scopuri. De pildă, la contactul nemijlocit cu timpul al vreunui vajnic cavaler întîrziat pe cine știe ce coclauri...

(Continuare în numărul viitor)

Poșta medicului

(urmare din pag. 8-a)

IOANITSCU DAN — Craiova : 1) La vîrsta dv. „hormonul de creștere” nu mai are efect. 2) Pentru combaterea acrofagiei, esențial este efortul de voință al pacientului, fiind vorba de o hipersensibilitate gastrică de origine nervoasă. O metodă utilă este ținerea între dinți a unui porttigar. După masă, culcați-vă pe abdomen 15—20 minute. Sedative și antispastice : Clordelazin 2—3 jumătăți pe zi, Alergan 1 seara, Nervatil 2-3 pe zi.

OPTIMISTUL — Petroșeni : Dacă nu e vorba de tulburări endocrine (insuficiență glandulară), trebuie să luptați împotriva neîncrederii în posibilitățile dv. (timiditate, trac) și prin răbdare veți obține rezultate mai bune. Ca tratament adjuvant : Madiol 2 fiole zilnic timp de o lună, urmat de Testosteron 1 fiolă (25 mg) pe zi timp de 15 zile. Vă rugăm să reveniți.

ADRIAN SILVIU — București : Regretăm, dar nu vă putem da informația cerută, preceptele deontologiei medicale nepermițându-ne. Altfel, cu plăcere.

ERNA LAZAR — Făgăraș : 1) Nu pare să existe, într-adevăr, o legătură între cele două fenomene. Pentru singerarea din nas, vă indicăm un examen O.R.L. și, dacă e cazul, un tratament prin cauterizare. 2) Constipația, dacă nu e secundară altei boli, la copii, se poate rezolva printr-un autoantrenament („reflex condiționat”) în care rolul dv. educativ e hotărîtor. La început ajutați-o cu ulei de parafină (care de fapt nu e un purgativ !) de 3 ori pe zi cite o lingură după mîncare. Vă rugăm să ne mai scrieți.

NICOLAE N. — Com. Buciumeni (Oltenița) : Nu ne-ați indicat adresa pentru a vă răspunde prin poștă. Vă putem asigura pe această cale că nu e nimic grav, fiind vorba de fenomene trecătoare pe care printr-o reeducare le veți surmonta. Vă recomandăm dușuri reci alternative cu dușuri calde, băi cu peria, sport, viață în aer liber și eventual un tratament cu benactizin — 3 tablete pe zi timp de 15 zile.

ȘTEFAN DUMITRU — București : Tot ce vă putem spune în problema care vă interesează este că Hygea era zeita sănătății la vechii greci. A fost foarte adorată în antichitate, descoperindu-se și pe teritoriul fostei Dacii numeroase altare și inscripții consacrate ei.

RADU IOANA — Dobreni : 1) În hipertri-coză, „tratamentul intern” se face în funcție de tulburările endocrine existente. Ca tratament extern, cel mai bun este electroliza, adică distrugerea părului cu ajutorul curentului galvanic. Se face în mai multe ședințe la perioade de 1—6 luni cu rezultate bune. 2) Pentru fiica dv. : badijonări cu apă oxigenată sau perhidrol (10 la sută) local.

GHEORGHE MARIN — Oltenița : V-ați adus aminte cam prea tîrziu. Vă rămîne să demonstrați și dv. că puteți fi „mic în stat, dar mare în fapte” !

ION VASILESCU — Vaslui : Fenomenul pe care îl descrieți este inerent vîrstei. Încercați un tratament hormonal : 10—25 mg la 2 zile în injecții intramusculare de 10—20 de fiole. Tratamentul trebuie făcut pe o perioadă mai lungă, urmărindu-se greutatea corporală, tensiunea arterială, diureza.

B. D. — Tanț (Ineu) : Trebuie să faceți neapărat un examen dermatologic, deoarece este probabil vorba de o peladă. Altfel „plăcile” se pot înmulți, crescînd în dimensiuni și cuprinzînd regiuni păroase din ce în ce mai întinse. Tratamentul constă în : preparate cortizonice, vitamine din grupul B (acid pantotenic, acid paraaminobenzoic), gerovital, terapie locală.

T. MARIN — Călinești (Alexandria) : Citiți răspunsul dat tov. Ionete Dumitru — Galați, publicat în „Poșta medicului” din acest număr.

MOLNAR ROZALIA — Com. Zerind (Cris) : La întrebările dv. v-am răspuns prin poștă.

EMILIAN DIACONESCU — București : Este hazardat să faceți tratamente empirice într-o afecțiune care tratată corect se poate remedia. Dat fiind că vă aflați în Capitală vă recomandăm să vă prezentați la un serviciu de specialitate pentru a vi se indica o conduită terapeutică științifică.

GHEORGHU NICOLAE — Galați : La scrisoarea dv. v-am răspuns prin poștă.

N. R. : Răspunsurile la rubrica „Poșta medicului” se dau în ordinea primirii scrisorilor. În cazuri excepționale, cei care doresc să li se răspundă direct prin poștă sînt rugați să anexeze timbrele pentru franaarea adresei de răspuns. Răspunsurile în revistă au însă prioritate asupra celor prin poștă.

ABONAȚI-VĂ LA

„Veac nou”

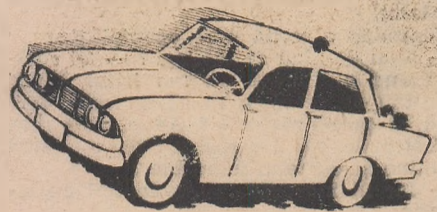
Prețul abonamentului : pe 12 luni 40 lei,
pe 6 luni 20 lei,
pe 3 luni 10 lei.

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

INTREPRINDEREA INDUSTRIALA ORAȘ SIBIU

Str. M. Kogălniceanu nr. 1 Tel. 3931

Livrează fără repartitiie întreprinderilor, instituțiilor, G.A.S., Cooperativelor agricole de producție și organizațiilor obștești :

— Scaune pentru săli de ședințe și cinematografe ; bănci școlare, roabe metalice, tomberoane, cutii de gunoi, capace și guri de canalizare din fontă, precum și diferite construcții metalice.

— Reparații de autoturisme, camioane și motociclete.
— Execută turnări din fontă și metale neferoase.

Cititori de la sate!

Cărțile beletristice sau de specialitate pe care nu le găsiți în librăria sau magazinul din comuna dv. le puteți procura de la librăria „Cartea prin poștă” din București.

Noua adresă a librăriei „Cartea prin poștă” este :

Str. Sergent Nuțu Ion nr. 8-12

Raionul Lenin — București

La cerere, librăria vă trimite gratuit liste de informare bibliografică cu lucrări apărute sau în curs de apariție.

GOSPODINE, folosiți!

- Oala pentru fiert lapte
 - Oala pentru fiert cartofi
- produse de :

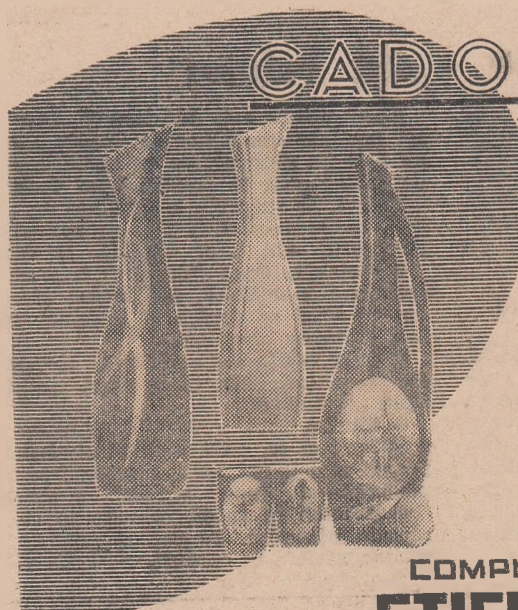

EMAILUL ROSU

MEDIAȘ

AVANTA JE : laptele nu dă în foc, cartofii fierb în aburi repede și nu se sfărâmă.

CADOURI

PLĂCUTE
UTILE
IEFTINE

SERVICII DE MASĂ,
LICHIOR, CAFEA ETC.
VASE DE FLORI ȘI
BIBELOURI

PRODUSE DE
COMPLEXUL INDUSTRIAL DE
STICLĂ ȘI FAIANȚĂ
SIGHIȘOARA

Bucuria

Bucuria este un factor de educație. Dar din păcate unii părinți uită de acest principiu. „Copilul n-are decît să se distreze cum vrea, numai să nu plîngă“, gîndesc ei în mod simplist. Pentru acest gen de părinți esențialul e ca micuțul lor să se distreze. Dar din ce e făcută această bucurie și care sînt cauzele ei, rămîne o chestiune secundară. Dacă îi plac dulciurile, să-i dăm cît mai multe. Dacă rupe cărțile cu plăcere, să-i cumpărăm altele. Dacă îi plac emisiunile de televiziune, să se uite cît poarteste.

Copilul este bucuros. Părinții la fel. Dar această bucurie nu e de lungă durată. Cîrînd ei fac descoperiri înfrîstătoare: copilul este egoist, bun de nimic, ceea ce îi duce la concluzia că bucuria și educația sînt incompatibile între ele.

Eroare profundă! Plictiseala este dușmanul educației. Ea distruge înțelegerea reciprocă și contactul spiritual viu fără de care nici o acțiune nu are efect asupra copilului.

Reproduc o scenă spre exemplificare. — N-ai de gînd să înțelegi? — își cere-tă mama copilul pe un ton iritat. Eu și tatăl-tău muncim ca tu să trăiești fără grijă, și care-i răsplata? Aduci note rele. bați străzile. Nu ți-e rușine? Nu ți-e milă de mine și de tata, ingratule?

— Iar ai început!... face copilul cu lehamite.

Această scurtă replică reflectă „efectul educativ“ al lamentărilor materne asupra copilului. Descurajarea, iritarea, iată la ce duce o astfel de „educație“. Dar copilul are nevoie de bucurie pentru a căpăta încredere în el.

A crește un copil înseamnă a trăi aceeași viață cu el. Ce plăcut e să simți în palmă minua încrezătoare a copilului, care se simte la rîndu-i mai curajos la contactul cu mîna generoasă și puternică a adultului.

Dar important e nu numai să simți o mină întinsă, ci și să știi cine apucă această mîna și încotro o conduce.

În general se întîmplă așa: un adult se îndreaptă spre țelul dorit, și copilul, plin de ardoare, merge în aceeași direcție. Dar sînt și cazuri cînd situația se inversează: copilul este cel care îi antrenează pe adulți acolo unde dorește. Și aceștia îl urmează pasivi, satisfacîndu-i toate capriciile.

În sfîrșit, se mai întîmplă că copilul vrea să facă ceva bun, dar adultul îl împiedică fiindcă are o noțiune greșită despre bucuriile necesare micului om care crește.

Sigur, există bucurii și bucurii. Nu e vorba de a asigura copilului mici plăceri egoiste. Trebuie cultivată în el bucuria pe care o dă munca, conștiința de a fi folositor societății, prietenia, învățătura, faptele bune și actele de curaj. Aceste sentimente sînt deosebite: ele înglobează exigențele societății noastre și cele ale fiecărei ființe umane.

Mulți părinți se întrebă dacă bucuria copiilor poate fi asociată cu simțul de răspundere. Lucrurile sînt clare: bucuria nu e liberă de responsabilitate, după cum nici responsabilitatea nu-i lipsită de bucurii.

Cheia educației este tocmai de a da bucuriei copiilor o ținută umană și morală și de a face din responsabilitatea lor un obiect de plăcere și de mîndrie; de a le prezenta țelul dorit ca o bucurie către care aspiră și pe care o vor atinge numai prin eforturi perseverente.

Bucuria este o nevoie comună a tuturor ființelor vii. Dar există bucurii imediate, cauzate de joc, de o hrană bună, de căldură, de tandrețe — și acestea sînt proprii și animalelor — și o bucurie pe care numai omul o cunoaște. Ea deșteaptă în el imense forțe creatoare și îl așază deasupra întregii naturi. Este bucuria de a avea un scop și de a-l atinge, bucuria lui „miine“!

A uni, deci, exigențele educației cu bucuria vie a copilului este nu numai o cale posibilă, ci singura cale justă spre formarea unei personalități complexe.

A. Levșin

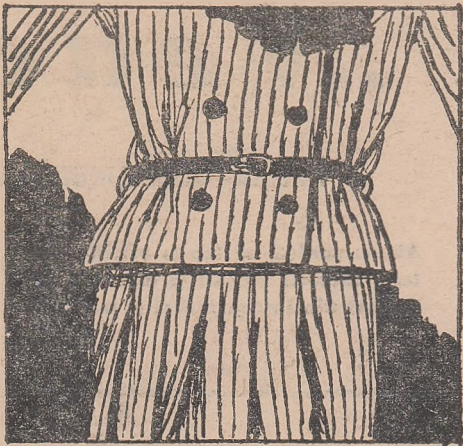
MODA

Triumful detaliilor...

Primăvara innoitoare aduce, natural, idei noi și în moda acestui anotimp. Creatorii de modele de pretutîndeni au dezvoltat o mare inventivitate, dar asupra unui punct au căzut de acord cu toții: moda primăverii 1965 este făcută din detalii.

Colecția sovietică de primăvară, care ne-a inspirat rîndurile de față, ilustrează bogat această orientare. Rezumăm pentru dumneavoastră punctele ei esențiale:

- Fustele sînt scurte, evazate sau cu pliuri care pornesc de pe solduri pentru a nu îngroșa talia.
- Talia este marcată, subliniată la dorință de un cordon care se poate purta peste jacheta costumului-taior.

- Rochiile au bustul lung și strîmt, în jos fiind drepte sau evazate.
- Gulerile sînt deseori înlocuite de eșarfe înnodate în față sau de cravate.
- Se poartă mult stofa netedă și jersul pentru taioare, imprimeurile subțiri pentru rochiile ușoare și vaporose.
- În sfîrșit, culorile la modă sînt cele primăvăratice, ale florilor și ale fructelor: tonuri fie tari și vii, fie pastel, dar întotdeauna armonioase.

Unul din detaliile triumfătoare: cravata. În acest ansamblu creat la Casa de modă din Moscova, ea e confecționată din materialul fustei.

...Și reluări

Sigur, moda este capricioasă. Dar uneori fantezia creatorilor de modele e atrasă nu atît de aventurarea în necunoscut, cît de întoarcerea la tradiții bine verificate.

Există, de exemplu, o tendință de a readuce moda masculină 1965 pe anumite căi bătătorite din anii trecuți. Și anume:

- Haina la două rînduri de nasturi este categorie reabilitată. Au trecut abia doi ani de cînd se credea că această linie a fost definitiv abandonată.
- În privința paltoanelor se recomandă de asemenea, silueta la două rînduri și tipul „redingotă“.
- Silueta nouă a vestonului la un rînd a suferit și ea mici modificări: haina se poartă mai lungă, ușor cambrată pe talie, păstrîndu-și linia naturală a umerilor.
- Reintră în modă culorile maro, bej, nuanță nisipului. Se recomandă, de asemenea, stoffele în carouri.

COSMETICĂ

Tineretea și machiajul

Este foarte firească dorința fetelor tinere de a se face mai frumoase, mai atrăgătoare. Dar le ajută oare fardurile într-adevăr la realizarea acestui vis? Oricît ar fi de modern un machiaj, el nu se poate compara cu puritatea carnației tinere care, dimpotrivă, pierde de pe urma lui. Sînt încredințată că produsele cosmetice și tineretea sînt absolut incompatibile.

Cu totul altfel stau lucrurile cînd fața prezintă defecte care pot fi corectate cu ajutorul cosmeticilor, cum sînt erupțiile inflamatorii, punctele negre și albe, epidermă prea grasă sau prea uscată, petele roșii. În cea mai mare parte aceste mici cusururi se manifestă la o vîrstă foarte tînără, pentru ca apoi să dispară. Dar trebuie să ne debarasăm cît mai repede de ele prin respectarea riguroasă a principiilor de igienă a pielii și prin folosirea unor produse de calitate superioară.

Baza tuturor îngrijirilor este, natural, curățenia. E foarte indicat să vă spălați dimineața pe față cu apă rece. Dacă epiderma este sensibilă, folosiți numai săpunurile cu lanolină destinate toaletei copiilor mici.

Nu uitați, seara, să vă curățați bine fața cu apă de toaletă sau cu o loțiune specială.

Dacă aveți pielea grasă, cu puncte negre sau acnee, puteți folosi, la spălare, bicarbonat de sodiu, borax sau pur și simplu sare fină, substanțe pe care le întindeți pe față cu ajutorul unui tampon de vată săpunită, fricționînd ușor, cu mișcări circulare, porțiunile cele mai atinse. Spălați apoi fața cu apă rece.

De asemenea, o dată sau de două ori pe săptămînă fricționați porțiunile invadate de puncte negre cu o soluție de apă oxigenată 3% sau cu zeamă de lămîie. Dacă observați o inflamație întrerupeți imediat spălătul și înlocuiți-l cu curățatul feței, de două-trei ori pe zi, cu soluții de alcool (cu camfor, salicilat etc.) În astfel de perioade este recomandabil să excludeți din alimentație dulciurile, ciocolata și produsele de patiserie. În schimb consumați alimente care conțin vitaminele A, B1, B2, PP, C.

Dacă aveți pielea uscată sau predispusă la descumare folosiți creme hrănitoare cu care ungeți fața după ce în prealabil ați curățat-o bine. În felul acesta pielea se catifelează și este protejată contra vîntului și a soarelui.

Dacă vă spălați deseori mîinile cu săpun ele riscă să devină uscate și aspre. Îngrijii-vă și de ele ungîndu-le cu o cremă bună sau mai bine preparați singure următoarea loțiune: două linguri de glicerină, zeama de la un sfert de lămîie, o linguriță de colonie și două linguri de apă. După fiecare spălare turnați cîteva picături și întindeți-le bine pe mîini.

Și paralel cu toate acestea, mult aer, mult sport și multă mișcare. Exercițiile fizice vă fortifică mușchii și vă permit să vă mențineți o siluetă elegantă.

Inna Kolgunenko

Medic șef la Clinica de tratamente estetice din Moscova

DE ȚINUT MINTE

Sfaturi practice

DUPĂ terminarea spălării pe dinți este bine ca periuța să fie săpunită și lăsată în felul acesta pînă la întrebuintarea următoare. Înainte de a fi din nou folosită, săpunul se îndepărtează cu apă. În felul acesta prevenim infectarea periei cu microbi și o conservăm mai bine.

SUB influența oxigenului din aer și a luminii solare, grăsimile se alterează, capătă un miros neplăcut de luminare de se. De aceea grăsimile animale (untul, untul topit, untura de porc) se vor păstra într-o încăpere întunecoasă, uscată și răcoroasă.

CUIȘOARELE cunoscute ca un agreabil condiment sînt excitante ale poftei de mîncare. Se pot consuma ca atare înainte de masă (cîteva cuișoare) sau sub formă de tinctură preparată din mugurii florali uscați, cunoscuți sub numele de cuișoare, 10—15 picături înainte de masă.

RĂSPUNS LA „CINE E ASASINUL“?

Asasinul e... ciuperca otrăvitoare (dreapta jos) din care, după cum arată desenul, victima a gustat.

Grija ca obiectele cu care omul vine în contact în viața lui cea de toate zilele să îmbine utilul și frumosul este o lege pentru artiștii de la fabrica de porțelanuri din Dulevo (U.R.S.S.). Iată o mostră — un serviciu de ceai pe care ei îl oferă cumpărătorilor sovietici.

GINNASTICĂ

Pentru femei: suplete

Vă propunem un complex de exerciții foarte indicat pentru persoanele mai pline: ele vă vor ajuta să dobîndiți o ținută frumoasă și, fără îndoială, să „dați jos“ cîteva kilograme suplimentare.

Exercițiile se execută energic — pînă simțiți că vă cuprinde o ușoară oboseală — cu ajutorul unui băț lung de 115—120 centimetri.

Înainte de fiecare exercițiu îndreptați-vă spatele, trageți-vă umerii în jos și contractați mușchii abdominali. Străduiți-vă să mențineți această poziție corectă și după terminarea exercițiilor.

1. Duceți piciorul în spate și în sus, ridicăți bățul cu ambele mîini deasupra capului, faceți o extensie (inspirație). Lăsați bățul în jos, aduceți piciorul lingă celălalt (expirație). Repetați exercițiul de 7—9 ori, cu fiecare picior.

2. Depărtați picioarele, țineți bățul în față. Fără a îndoi mîinile duceți-l în sus apoi în spate. Reveniți la poziția inițială. Repetați mișcarea de 8—10 ori.

3. Bățul în spate, ceva mai jos de umeri. Răsuciți energic trunchiul la dreapta și la stînga, fără a-l opri în poziția inițială. Faceți cîte 6—7 răsuciri în fiecare direcție.

4. Bățul în față, cu brațele întinse. Ridicați piciorul stîng și străduiți-vă să atingeți cu el capătul opus al bățului. Faceți aceeași mișcare și cu piciorul drept. Repetați exercițiul de cîte 5—6 ori.

5. Așezați-vă pe scaun. Fixați-vă picioarele sub o mobilă, lăsați-vă pe spate cu bățul deasupra capului și ridicați-vă încet.

6. Poziția așezat, picioarele depărtate. Aplecați-vă alternativ de cîte 5—6 ori, spre piciorul stîng și spre cel drept, străduiți-vă să atingeți vîrfurile degetelor cu mijlocul bățului.

Prof. Olga Nikolaeva